

Mpanjaka II

¹ Ie nihomake t'i Akabe, le niola am' Israele t'i Moabe. ² Nitsirikoake boak' amy tsingarakara' i efe'e ambone eo e Someroney t'i Ahkazià le nisiloke vaho nampañitrife'e ty irake, ami'ty hoe: Akia. añontaneo amy Baalezebobe*, 'ndrahare' i Ekronne, ke hiambeñe raho amo areteko zao. ³ Fe hoe ty tsara' i anjeli' IEHOVÀ amy Elià nte-Tisbý: Miongaha, akia mifanalakà amo ira' i mpanjaka' i Someroneio, le ano ty hoe: Aa vaho tsy aman' Añahare hao t'Israele, t'ie homb' amy Baalezebobe 'ndrahare' i Ekronne hañontane aze? ⁴ Aa le hoe ty nafè' IEHOVÀ: Tsy hizotso amy fandreañe nijoña'oy rehe, fa toe hivetrake. Le nienga t'i Elià. ⁵ Nimpoly ama'e o ira'eo, le hoe re ama'e: Ino ty nimpolia' areo? ⁶ Le nanao' iareo ty hoe: Nifanampe ama'ay t'indaty nanao ty hoe: Akia mimpolia mb' amy mpanjaka nañirak' anahareoy, vaho isaontsio ty hoe: Hoe ty nafè' IEHOVÀ: Aa vaho tsy aman' Añahare hao t'Israele te ihe mañitrike hañontane e Baalezebobe 'ndrahare' i Ekronne? Aa le tsy hizotsoa'o i fandreañe nijoña'o, fa toe hihomake. ⁷ Le hoe re am' iereo: T'indaty manao akore ty nifanalaka ama' areo, nisaontsy i entañe zay ama' areo? ⁸ Le hoe ty nato'i iareo: Ondaty volovoloeñe, midian-kolitse antoha'e. Le hoe re: I Elià nte-Tisbý zay.

* **1:2** Baalezebobe: 'ndraharen-daletse

⁹ Aa le nañirake ty mpifehe-limampolo rekets' i limampolo'ey i mpanjakay. Niañambone mb'ama'e mb'eo iereo, le ingo ie niambesatse an-dengom-bohitse ey. Le hoe re ama'e: O ondatin' Añahareo, hoe ty enta' i mpanjakay: Mizotsoa. ¹⁰ Le hoe ty natoï' i Elià i mpifehe limampoloy: Naho toe ondatin' Añahare raho le ee te hizotso boak' andikerañe ey ty afo hamorototo azo naho o limampolo'oo, Aa le nikodoiñe boak' andikerañe aña ty afo namorototo aze rekets' i limampolo rey. ¹¹ Nañirake mpifehe limampolo indraïke re rekets' i limampolo'ey. Le nisaontsia'e ty hoe: Ry 'ndatin' Añahareo, hoe i mpanjakay: Mizotsoa ami'ty manao zao. ¹² Le hoe ty natoï' i Elià: Naho toe 'ndatin' Añahare raho, le ee te hizotso boak' an-dikerañe ey ty afo hamorototo azo naho o limampolo'oo. Le nizotso boak' aman' Añahare an-dikerañe aña ty afo namorototo aze rekets' i limampolo'ey. ¹³ Nañirake indraïke re, le ty mpifehe limampolo fahatelo reketse ty limampolo'e. Nitroatse mb'eo i mpifehe limampoloy, le nitongalek' aña trefa' i Elià eo vaho nihalalia'e ami'ty hoe: Ry ondatin' Añahare, miambane ama'o, ehe te ho vara am-pahaisaha'o ty fiaïko naho ty fiaï' o mpitoro'o limampolo retoañe. ¹⁴ Toe nihotrake boak' andikerañe ey ty afo namorototo i mpifehe limampolo taolo rey rekets' i limampolo' iareoy; fe ee te ho sarotse ampahaoniña'o henaneo ty fiaïko. ¹⁵ Le hoe ty tsara' i anjeli' IEHOVÀy amy Elià: Mindreza fizotso ama'e, ko hembañe. Le niongake re nizotso mindre ama'e mb' amy mpanjakay mb'eo. ¹⁶ Le hoe re

tama'e: Hoe ty nafè' IEHOVÀ: Ie nañitrik' irake hañontane i Baalezebobe, 'ndrahare' i Ekron; tsy aman'Añahare hao t'Israele hañontanea'o i tsara'ey? Toly ndra tsy hizotsoa'o o fandreañe nijoña'oo fa toe hivetrake. ¹⁷ Aa le nihomake re ty amy tsara' IEHOVÀ nisaontsie' i Elià. Le niorotse nandimbe aze nifehe t'Iehorame amy taom-paharoe' Iehorame ana' Iehosafate mpanjaka' Iehoday; amy t'ie tsy nanañ' ana-dahy. ¹⁸ Le o fitoloñañe ila'e nanoe' i Ahkaziào, tsy fa sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Israeleoy hao?

2

¹ Ie amy zao, naho fa honjone' IEHOVÀ an-tangololahy mb'an-dikerañe aña t'i Elià, le nindreza' i Elià lia t'i Elisà mb'e Gilgale aña. ² Le hoe t'i Elià amy Elisà: Ehe, eo hey rehe, fa nampihitrife' IEHOVÀ mb'e Betele aña raho. Aa hoe t'i Elisà, Kanao veloña t'i IEHOVÀ naho veloña ty arofo'o, zaho tsy hieng' azo. Aa le nizotso mb'e Betele mb'eo iereo. ³ (Nimb' amy Elisà mb'eo o anam-pitoky e Beteleo nanao ama'e ty hoe: Fohi'o hao te hasita' IEHOVÀ boak' ambone'o ty talè'o te anito? Le hoe re: Eka 'nio apotako; mianjina.) ⁴ Le hoe t'i Elià ama'e: O Elisà, Ehe eo hey rehe, fa nampisangitrife' IEHOVÀ mb'e Ieriko mb'eo raho. Aa hoe re, Kanao veloña t'i IEHOVÀ naho veloña ty arofo'o, tsy hengako. Aa le nimb'e Ieriko mb'eo iereo. ⁵ (Nimb' amy Elisà mb'eo o anam-pitoky e Ierikoo nanao ty hoe ama'e: Fohi'o hao te hasita' IEHOVÀ tsy ho ambone'o ty talè'o te anito? Le hoe re: Eka,

apotako: mianjina.) ⁶ Le hoe t'i Elià ama'e: Ehe, eo hey rehe, fa nirahe' IEHOVÀ mb' am' Iordaney mb' eo raho, le hoe re: Kanao veloñe t'i IEHOVÀ, naho veloñe ty arofo'o, zaho tsy hieng'azo. Aa le nimb'eo i roroey. ⁷ Nimb'eo ka ty limampolo amo anam-pitokio le nijohañe tandrife iareo ey; vaho nijohañe añ' olo' Iordaney i roey. ⁸ Rinambe' i Elià i sarimbo'ey le naholonkolo'e naho linafa'e i ranoy naho nivaky roe mb'atia mb' etia vaho nitsak' an-tane maike ie roe. ⁹ Naho tafatsake, le hoe t'i Elià amy Elisà; Halalio ze hanoeko ho azo, aolo' te ho rambeseñe ama'o. Le hoe t'i Elisà: Ehe, te hanañ' anjara roe amy arofo'oy raho. ¹⁰ Le hoe re: Raha sarotse i nihalalia'oy f'ie mahaisak' ahy te ampisitaheñe ama'o, le ho azo'o; fa naho tsy zay, le ho tsie. ¹¹ Aa ie nitolom-pañavelo mb'eo nifanaontsy, le nisodehañe eo ty sareten' afo naho soavalan' afo nampiria iereo roe le nionjoñe an-tangololahy mb' andikerañe aña t'i Elià. ¹² Niisa' i Elisà, le hoe ty fipaza'e: Raeko, Raeko, o sarete' Israeleo, naho o mpinging'eo! le tsy nioni'e ka; rinambe'e amy zao o siki'eo vaho rinia'e roe.

¹³ Rinambe'e ka i sarimbo' i Elià nipok' ama'ey le nibalike vaho nijohañe añ' olo' Iordaney eo. ¹⁴ Rinambe'e i sarimbo' i Elià nipok'ama'ey le linafa'e i ranoy ami'ty hoe: Aia t'IEHOVÀ Andrianañahare' i Elià? aa ie linafa'e o ranoo, le nifampiria mb'atia, mb'etia; le nitsake t'i Elisà. ¹⁵ Aa ie niisa' o anam-pitoki' Ieriko eio, le hoe iereo: Mipetak' amy Elisà ty arofo' i Elià. Le nimb' ama'e mb'eo nifanalaka ama'e vaho nibokoboko an-tane añatrefa'e. ¹⁶ Le

hoe ty asa' iareo ama'e: Ingo hey ty lahilahy maozatse limampolo amo mpitoro'oo; ehe, ampihitrifo, hipay i talè'oy, hera nampionjone' i Kofò' IEHOVÀy vaho nahifi'e an-kaboañ' ey ndra ambavatane ao. Le hoe re. Ko mañitrike. ¹⁷ F'ie nañosik' aze am-para' t'ie niheve, le hoe re: Iraho! le nirahe' iereo i lahilahy limampolo rey; nitsoeaha' iareo telo andro fa tsy nahatrea. ¹⁸ Nimpoly ama'e iereo ie nitambatse e Ieriko ao, le hoe re am' iereo, tsy nivolañeko hao ty hoe: Ko mb'eo?

¹⁹ Nanao ty hoe amy Elisà ondati' i rovaio: Ehe mahaisaha te fanjaka ty toe' ty rova toy, ampahaoniñan- talèko; fe raty ty rano'e, vaho tsy mamokatse o taneo. ²⁰ Aa le hoe re: Endeso korobo vao raho le ajoño ama'e ty sira. Le nandesa' iereo. ²¹ Le nionjomb' amo rano manganahanao re naho nahifi'e ama'e i siray, vaho nanao ty hoe: Hoe t'IEHOVÀ, fa jinangako o rano retoañe, tsy ama'e ka henane zao ty fampihomahañe ndra ty tsy havokarañe. ²² Aa le nivoatse i ranoy pake henane ty amy saontsi' i Elisà nitaroñe'ey. ²³ Nienga re vaho nionjomb'e Betele añe; aa ie nañavelo an-dalam-b'eo, teo ty ajaja niakatse i rovay nikizak' aze ami' ty hoe: Mionjona ty sola, mionjona ty sola; ²⁴ Nitolike mañamboho re nahaisake iareo le nozoñe'e ami'ty tahina' IEHOVÀ. Aa le niakatse boak' amy alay ty dobe rene'e roe, nandrimitse ty efapolo-ro' amby am' iereo. ²⁵ Boak' ao re nimb'e Karmeले añe, le hirik'ao nimpoly mb'e Somerone añe.

3

¹ Niorotse nifehe Israele e Somerone ao t'Iehorame ana' i Akabe amy taom-paha-folo-valo'ambi' Iehosafate, mpanjaka' Iehoday, vaho nifeleke folo-taoñe ro' amby, ² nanao haratiañe am-pivazohoa' IEHOVÀ re fa tsy nanahak' andrae'e, tsy nañirinkiriñe an-drene'e, amy te songa sininto'e o sarem-Baale niranjien-drae'eo. ³ Fe mbe nivontitire'e o tahi' Iarovame ana' i Nebateo, ie nampanan-kakeo Israele fa tsy nadò'e. ⁴ Mpiararak' añondry t'i Mesà* mpanjaka' i Moabe, vaho natolo'e amy mpanjaka' Israeley ty vik' añondry rai-hetse naho ty volon' añondrilahy rai-hetse. ⁵ Fe naho fa nihomake t'i Akabe le niola amy mpanjaka' Israeley ty mpanjaka' i Moabe.

⁶ Niavotse i Somerone t'Iehorame mpanjaka henane zay le vinolili'e iaby t'Israele, ⁷ vaho nañitrik' am' Iehosafate mpanjaka' Iehoda, ty hoe: Fa niola amako ty mpanjaka' i Moabe; hindre lia amako haname i Moabe an-kotakotake v'iheo? Le hoe re: Hionjomb' eo, hoe te ihe izaho, hoe ondati'oo ondatikoo, hoe soavala'o o soavalakoo. ⁸ Le hoe re, Hiary aia ty hionjonantika mb'eo? Le hoe ty nato'i'e: Mb'amy lalañe miranga an-dratraratra' i Edomey. ⁹ Aa le nimb'eo i mpanjaka' Israeley, naho i mpanjaka' Iehoday, naho ty mpanjaka' i Edome; fito andro ty niaria' iareo tsy aman-drano ho a i valobohòkey ndra ho a o hare nañorikeo. ¹⁰ Le hoe ty mpanjaka' Israele! Hankañe! toe kinanji' IEHOVÀ hifanon-toñe o mpanjaka telo retoañe hanolora'e am-

* **3:4** Mesà: entañe; fandrombahañe

pità' i Moabe. ¹¹ Fe hoe t'Iehosafate: Tsy amampitoki' IEHOVÀ hao ty atoañe hañontanean-tika am' IEHOVÀ? Le nanoiñe aze ty raik' amo mpitoro' i mpanjaka' Israeleio, ami' ty hoe: Atoa t'i Elisà ana' i Sefate, i mpañilin-drano ampità' i Elià. ¹² Le hoe t'Iehosafate, Ama'e ty tsara' IEHOVÀ. Aa le nizotso mb'ama'e mb'eo ty mpanjaka' Israele naho Iehosafate, naho ty mpanjaka' i Edome. ¹³ Le hoe t'i Elisà amy mpanjaka' Israeley: Inoñ' ama'o raho? Akia mb'am-pitokin-drae'o naho mpitokin-drene'o aña. Le hoe ty mpanjaka' Israele ama'e: Aiy! fa kinanji' IEHOVÀ hifanontoña o mpanjaka telo retoañe hanolora'e am-pità' i Moabe. ¹⁴ Le hoe t'i Elisà, Kanao veloña t'IEHOVÀ' i Màroy ijohañako, naho tsy nihaoñeko ty fiatrefa' Iehosafate mpanjaka' Iehoday, le toe tsy ho nitoliheko rehe, tsy ho nitreako. ¹⁵ Indeso mpititike raho henaneo. Aa ie nititike i mpititikey le niheo ama'e ty fità' IEHOVÀ; ¹⁶ le hoe re, Hoe ty natoro' IEHOVÀ: Tsitsiho talahake ty vavatane toy. ¹⁷ Fa hoe ty tsara' IEHOVÀ: Tsy hahonin-tioke nahareo, tsy hahaisak' oraña, fe ho atsa-drano ty vavatane toy vaho hitoho-drano, ie naho o añaombe naho hare' areoo. ¹⁸ Toe maivaña am-pivazohoa' IEHOVÀ o raha zao; le hatolo'e am-pità' areo ka o nte-Moabeo. ¹⁹ Ho fofoh'e areo ze fongarova aman-kijoly, naho ze hene rova soa, naho ho firae' areo ze atao hatae soa, naho songa hazì' areo ze rano manganahana, vaho sindre hampiantoe' areo am-bato ze toetse an-tane soa. ²⁰ Ie maraindray, va'e amy fisoroñañey, le hehe te nihirike Edome ty rano vaho niatsa-

drano i taney. ²¹ Aa ie jinanji' o hene nte-Moabeo te nionjomb'eo i mpanjaka rey hialia'e, le sindre nikanjiefne ze nahafiombe fikalañe naho o zoke'eo vaho nijohañe añ'efe-tane eo. ²² Aa ie nañampitso te nitroatse, le nimilemiletse amy ranoy i àndroy, aa naho nioni' o nte-Moabeo i rano eroy le hoe hamenan-dio; ²³ le hoe iereo: Lio 'nio: vata'e nifandrapake o mpanjakao, vaho songa nifanjevo an-drañe'e t'indaty. Antao hikopake ry Moabe. ²⁴ Aa ie nivotrak' an-tobe' Israele eo, nitroatse o nte-Israeleo nandihitse o nte-Moabeo, toly ndra nitriban-day nisitake am'iereo. Le linafa' iareo an-kaozarañe ty tane' i Moabe. ²⁵ Fonga rinotsa' iareo mañambane o rova; le songa ondaty nandretsake ty vato'e amy ze atao tane soa iaby; vaho natsafeñe; hene zinenje' iareo ze rano manganahana, sindre finira' iareo ze hatae soa; naho tsy i Kir' karese avao ty nisisa mbe reketse kijoli-vato; aa le niarikoboñe aze o mpampipiletseo vaho dinemo' iereo. ²⁶ Ie oni' i mpanjaka' i Moabey te loho nampangirifiry aze i hotakotakey, le rinambe'e t'indaty fitonjato nahafitarike fibara, hiboroboñake mb'amy mpanjaka' i Edomey mb'eo f'ie tsy nahalefe. ²⁷ Rinambe'e amy zao ty tañoloñoñoña'e ho nandimbe aze hifehe, vaho nisoroña'e ambone' i kijolily ey. Akore amy zao ty fitorifiha' Israele kanao nienga, nimpoly mb'an-tane' iareo aña.

4

¹ Nitoreo amy Elisà ty rakemba raik' amo tañanjomba' o anam-pitokio, nanao ty hoe:

Nihomake i valiko, mpitoro'oy, le fohi'o te nañeveñe am' IEHOVA i mpitoro'oy; vaho nipok' eo ty mpampisongo hangalake ty ana-dahiko roe hondevo'e. ² Le hoe t'i Elisà ama'e: Ino ty hanoeko ho azo? italilio, ino o hanaña'o añ' anjomba'oo. Le hoe re: Tsy aman-draha añ'anjomba ao ty mpitoro'o ampela naho tsy vatavo menake raik' avao. ³ Le hoe re: Akia, indramo vatavo amo mpitrao-tanañe ama'o iabio, vatavo kapaike; le ko mindrañe tsy ampeampe. ⁴ Mimoaha amy zay vaho agabeño ama'o naho amy ana-dahi'o rey i lalañey, le adoañio amo vatavo iabio, vaho aviho ty pea. ⁵ Aa le nieng' aze re naho narindri'e ama'e naho amo ana'eo i lalañey, le nandesa' iereo vatavo vaho nañiliña'e. ⁶ Ie hene nipea o vatavoo, le hoe re amy ana'ey: endeso vatavo tovo'e. Fa hoe re ama'e: Tsy amam-batavo ka. Aa le nijihetse i menakey. ⁷ Nimb'eo re nitalily amy 'ndatin'Añaharey. Le hoe re: Akia, aletaho i menakey, le ondroho i songoy le miveloma amy sisay, ihe naho i ana-dahi'o rey.

⁸ Ie te indraik' andro, naho ho niranga i Son-amý t'i Elisà, le teo ty rakemba mpañarivo; nanjitse aze hikama mofo. Ie amy zao, ndra mbia' mbia niary mb' eo re le nitsile mb'eo hikama mofo. ⁹ Le hoe re amy vali'ey: Inao, apotako te ondaty miavak' aman' Añahare i miary amantika nainai'ey. ¹⁰ Ehe, antao handranjy efetse kedek' an-tafo ey naho hasian-tika fandreañe naho latabatse naho seza vaho fitàn-jiro ty ao ho aze; aa ie miheo mb' aman-tikañ' atoy, le ao ty hiziliha'e. ¹¹ Teo te indraik' andro, niary eo re

nimoak' am-batsa ao le nandre. ¹² Le hoe re amy Gekazy, mpitoro'ey, Kanjio i nte-Sonamiy. Aa le kinanji'e, vaho nijohañe añatrefa'e. ¹³ Le hoe re amy mpitoro'ey, Isaontsio ty hoe: Hehe, niatrak' anay rehe amo fañasoañe iabio; aa le inoñe ty hanoñe ho azo? ho saontsieñe amy mpanjakay hao, ndra amy mpifehe i valobohòkeiy? Le hoe ty natoï'e: Mimoneñe am'ondatikoo raho. ¹⁴ Le hoe re, Ino arè ty hanoñe? le hoe t'i Gekazy: Toe tsy aman' ana-dahy re, vaho fa bey ty vali'e. ¹⁵ Le hoe re, Kanjio. Aa ie nikanjia'e, inge ie nijohañe an-dalam-bey eo. ¹⁶ Le hoe re: Ie mibalike ty taoñe ami'ty andro tinendre toy, le hiotroñe ana-dahy rehe. Le hoe re: Aiy! ry talèko, ry ondatin' Añahareo, ko mandañitse amo anak'ampata'oo. ¹⁷ Fe niareñe i rakembay, nisamak' ana-dahy amy sa zay, ie nibalike ty taoñe, ty amy saontsi' i Elisà ama'ey.

¹⁸ Ie nibey i ajajay, le teo ty andro, t'ie nihitrike mb'aman-drae'e, mb' amo mpanatakeo mb'eo. ¹⁹ Le hoe re aman-drae'e: Ty lohako, ty lohako. Le hoe re amy mpitoro'ey: Babeo mb' aman-drene'e mb'eo. ²⁰ Le nendese'e naho nasese'e aman-drene'e; ie nitobok' añ'ongo'e eo am-para' te tsipinde mena vaho nikenkañe. ²¹ Niañambone mb'eo re vaho nahitsi'e ampandrea' indatin' Añaharey le narindri'e i lalañey vaho niakatse. ²² Kinanji'e amy zao i vali'ey nanao ty hoe: Ehe, ahitrifo amako ty mpitoroñe, naho ty borike, hihitrifako mb' indatin' Añaharey mb'eo vaho himpoly. ²³ Le hoe re, Ino ty handenà'o aña te anito? tsy pea-bolañe, tsy SABATA. Le hoe re: Mbe ho

soa. ²⁴ Aa le dinia'e i borìke'ey, le hoe re amy mpitoro'ey, Endeso, mionjona; le ko malaoñe ty amako naho tsy ivolañako. ²⁵ Le nionjomb' am' indatin' Añahare am-bohi' Karmeley re. Aa ie nahatalake aze indatin' Añaharey te eroy, le hoe re amy Gekazý, mpitoro'ey: Ingo, eroy i nte-Sonamiy. ²⁶ Ehe mihitrihitrifa hifanalaka ama'e le añontaneo ty hoe: Jangam-b'iheo? mbe soa hao i vali'oy? mbe soa hao i ana'oy? le hoe ty navale'e: Mbe soa. ²⁷ Ie pok' amy 'ndatin' Añahare an-kaboañey, le nifihine'e o fandia'eo. Nimb'eo t'i Gekazý hameve aze; fa hoe indatin' Añaharey: Apoho, fa mafaitse ama'e ty fi'ai'e, naho naeta' IEHOVÀ amako; tsy nitaroña'e. ²⁸ Le hoe re: Nisalala ana-dahy hao raho ry talèko? tsy nanoeko ty hoe hao: Ko mamañahy ahy? ²⁹ Aa le hoe re amy Gekazý: Midiaña vania, rambeso am-pità'o i kobaikoy, le akia mb'eo; ie mifanalaka ama'ondaty, ko mañontane; ie añontaneane, ko manoiñe; le ampandreo an-tarehe' i ajajay i kobaikoy. ³⁰ Hoe ty rene' i ajajay: Kanao veloñe t'IEHOVÀ, naho veloñe ty fi'ai'o, tsy hieng' azo raho. Aa le niongake re nañorik' aze. ³¹ Niaolo iereo t'i Gekazý, le napo'e an-tarehe' i ajajay i kobaiñey; fe po-feo naho fitsanoñañe. Nibalik' amy zay re hifanalaka vaho natalili'e ty hoe: Mboe tsy nisotrake i ajajay. ³² Ie nimoak' añ' anjomba ao t'i Elisà zoe'e te nivetrake i ajaja nandre ampandrea'ey. ³³ Aa le nizilik' ao re naho narindri'e am' ie roe i lalañey, vaho nihalaly amy IEHOVÀ. ³⁴ Niongake re naho nandre amy ajajay, natoho'e

am-bava'e ty falie'e; an-tañ'a'e o fità'eo, amo maso'eo o fihaino'eo naho niatatse ama'e vaho nihamafana ty sandri' i ajajay. ³⁵ Nibalike re, nibelobelo amy trañoy ao, le nibalike, nihitsy ama'e indraike; nihatsihe im-pito i ajajay vaho nabolana' i ajajay o maso'eo. ³⁶ Tinoka'e t'i Gekazý ami'ty hoe: Kanjio i nte-Sonamiy. Le tinoka'e. Aa ie nimoak' ao, hoe re: Intoy o ana'oo. ³⁷ Nizilik' ao re nibabok' am-pandia'e eo, nidròdreke mb'an-tane naho rinambe'e i anadahi'ey vaho niavotse.

³⁸ Ie nibalike mb'e Gilgale mb'eo t'i Elisà; nisalikoëne i taney; naho nitobok' aolo'e o anam-pitokio, le hoe re amy mpitoro'ey, Apoho ama'e i valañe jabajabay le anokono ahandro o anam-pitokio. ³⁹ Niakatse mb'an-tetek' ey ty raika hitsongo añañe le naharendreke vahen' ala naho tsinongo'e naho natsafe'e sarevazavozavo i siki'ey, vaho pinatepate'e am-balañe ao, fe tsy napota'e te inoñe. ⁴⁰ Aa le naili' iareo hikama' ondatio. Ie nikama amy natokoñey iereo le nipazake ty hoe, O ondatin' Añahareo, fikoromahañe ty am-balañe ao. Le tsy nahafikama ama'e iereo. ⁴¹ Aa hoe re, Endeso atoy i lilañey, le nadoa'e am-balañe ao zay, le hoe re: Amoaro ondatio hikama, le tsy nijoy ka ty am-balañe ao. ⁴² Pok' eo ka t'indaty boake Baale-salisà*, ninday mofo boak' amo loha-voao mb'am' indatin' Añaharey, vonga-mofo hordea roapolo; naho tsako-le an-koro'e ao. Le hoe re anjotso ondatio hikama. ⁴³ Fa hoe i mpitoro'ey,

* **4:42** Baale-salisà; Tale mamehe telo;

Akore ty hanjotsoako toy am'ondaty zatoo? Fa hoe re: Anjotsò ondatio hikama, fa hoe ty nafè' IEHOVÀ: Toe hikama iereo vaho hanisa. ⁴⁴ Aa le nanjotsoa'e le nikama iereo vaho nanisa, ty amy tsara' IEHOVÀy.

5

¹ Ni-ondaty ra'elahy aman-talè'e t'i Naamane*, mpifeleke ty valobohò' i Arame, nanan-kasy amy te tinolo' IEHOVÀ fandrebahañe ho a i Arame; fanalolahy nahasibeke ondatio, f'ie niangamae. ² Teo te niakatse am-pirimboñañe o nte-Arameo naho ninday ty ajaja ampela an-drohy boak' an-tane' Israele aña, ie ty niatrake ty tañanjomba' i Naamane. ³ Le hoe re amy rakemba talè'ey, Lonike te tamy mpitoky e Somerone aney ty talèko, le ho nijangañ' amy haangamae'ey. ⁴ Aa le nimb'eo re nitalily aman-talè'e ty hoe: Hoe zao naho ty hoe ty natalili' i anak' ampataña boak' an-tane' Israeley. ⁵ Le hoe ty mpanjaka' i Arame. Akia, henaneo, le hañitrifako taratasy ty mpanjaka' Israele. Le nienga re ninday talenta volafoty folo naho bogady volamena eneñ-arivo vaho fiovan-tsaroña folo. ⁶ Le nendese'e mb'amy mpanjaka' Israeley aña i taratasy nanao ty hoe: Ie henaneo, ami'ty fiavi' ty taratasy toy ama'oy, ingo fa niraheko mb'ama'o t'i Naamane mpitoroko, hañafaha'o i haangamae'ey. ⁷ Aa ie namaky i taratasy i mpanjakay le rinia'e o siki'eo nanao ty hoe, Andrianañahare v'iraho hahafate naho hahaveloña, te nirahe' ondatio

* **5:1** Naamane: Tsomerentsere'e; soa vinta

amako t'indaty toy hañafahañe ty haangamae ama'e? Aa le isafirio naho oniño t'ie manao lie-drokoñe amako. ⁸ Aa ie jinanji' i Elisà, ondatin' Añahare, te nandriatse ty saro'e i mpanjakay, le nirahe'e mb'amy mpanjakay ty hoe: Akore ty nandriata'o saroñe? Ampombao mb' amako mb' etoa hahafohina'e te amam-pitoky t'Israele. ⁹ Aa le nimb'eo t'i Naamane rekets' o soavala'eo, naho i sarete'ey, vaho nijohañe an-dala' i Elisà eo. ¹⁰ Nañitrifa' i Elisà ìrake nanao ty hoe: Akia, misasà im-pito am' Iordaney, le ho jangañe ty sandri'o vaho halio. ¹¹ Fe niavotse mb'eo t'i Naamane, le hoe re amy hatorifi'ey: Inay ie, nataoko te tsy mete tsy ho niakatse amako, ho nijohañe eo nikanjy ty tahina' IEHOVÀ Andrianañahare'e, le hañelahela fitañe ambone' i rarey hañafaha'e i haangamaey. ¹² Tsy lombolombo' ze hene rano' Israele hao ty Amanà† naho ty Par'pare‡, oñe e Damesèk' ao? Tsy hamake hisasa ami'ty raik' am' iereo haliovako? Le nitsambolitio'e fa nitoritotse. ¹³ Niharinea' o mpitoro'eo nanao ty hoe. O roaeko, naho nampanoe' i mpitokiy raha ra'elahy, tsy ho nanoe'o? Àntsake t'ie nanao ty hoe: Misasà, halio? ¹⁴ Aa le nizotso mb'eo re nilipotse im-pito am' Iordaney, ty amy saontsi' indatin' Añahareiy; le nibalike indraiike ho hambañe ami'ty nofon' anak' ajaja ty nofo'e, vaho nalia, ¹⁵ le nibalike mb'am' indatin' Añaharey, ie naho o mpindre-lia ama'e iabio; nimbeo re nijohañe añaatrefa'e, nanao ty hoe: Fohiko henaneo te tsy aman-Añahare ty

† 5:12 Amanà: rinafetse vato; anjomba ‡ 5:12 Par'pare: sorotombahañe

tane toy naho tsy e Israele ao avao. Ie amy zao, ehe, andrambeso ravoravo amo mpitoro'oo. ¹⁶ Fa hoe re: Kanao veloñe t'IEHOVÀ ijohañako, zaho tsy handrambe. Ndra te nosihe'e handrambe, nifoneñe. ¹⁷ Le hoe t'i Naamane, Miambane ama'o, tsy hatolotse amo mpitoro'oo hao ty tane ho entam-borike roe? Amy te le lia'e tsy hañenga horoñe ndra hanao soroñe amo 'ndrahare ila'eo o mpitoro'oo henane zao naho tsy am' IEHOVÀ avao. ¹⁸ Fe amo raha zao, ehe, te hapo' IEHOVÀ ty hakeom-pitoro'o, te ie mimoak' an-kiboho' i Rimone ty talèko hitalaho naho manazok' an-tañako hibokoboko an-kiboho' i Rimone ao; te hado' IEHOVÀ i tahi' o mpitoro'oo, zaho miambane an-kiboho' i Rimone ao. ¹⁹ Le hoe re ama'e Akia, an-kanintsiñe. Aa ie nisitake eroa hoek' eo, ²⁰ le hoe ty natao' i Gekazy mpitoro' i Elisà, indatin' Añaharey, Inge te napo' i talèko t'i Naamane nte-Arame, ie tsy nandrambe am-pità'e o nendese'eo. Aa kanao veloñe t'IEHOVÀ, hihitrihitry mb'ama'e raho hangalak' ama'e. ²¹ Aa le niheañe' i Gekazy t'i Naamane, le ie niisa' i Naamane t'ie nañeañe aze, le nizotso an-tsarete'e hifañaoñe ama'e, vaho hoe re: manintsiñe hao? ²² Le hoe re, Mbe soa, fa nañirak' ahy i talèkoy, hinday ty hoe: Inao, pok' amako aniany ty ajalahy roe anampitoky boak' am-bohi' Efraime aña, Ehe, anoloro talenta volafoty naho fiovan-tsiky roe. ²³ Le hoe t'i Naamane, Aa naho tea'o rambeso talenta roe. Le nañosik' aze vaho nafato'e an-koroñe roe ao ty talenta volafoty roe mitraok' ami'ty fiovan-tsaroñe roe naho nampipoha'e ami'ty mpitoro'e

roe vaho nendese' iareo aolo'e mb'eo. ²⁴ Ie avy an-tamboho ey, le rinambe'e am-pità' iareo o rahao, naho napo'e añ' anjomba ao; naho nirahe'e mb' eo indaty rey vaho nienga. Nimoak' ao re nijohañe añatrefa' i talè'ey. ²⁵ Le hoe t'i Elisà ama'e. Hirik' aia v'iheo Gekazý? Le hoe re: Tsy nimb' aia o mpitoro'oo. ²⁶ Aa hoe re tama'e: Tsy nindre ama'o hao ty troko, ie nitolik' amy sarete'ey indatiny hifanalaka ama'o? Andro handrambesan-drالا ke handrambesantsikiñe naho tanen' olive naho tanembahe naho añondry naho añombe naho lahilahy mpitoroñe vaho ampela mpitoroñe hao henaneo? ²⁷ Aa le hipitek' ama'o naho amo tiri'oo nainai'e ty haangamae' i Naamane. Aa le angamae foty mikatsatsaoke re te niavota'e.

6

¹ Hoe o anam-pitokio amy Elisà, Hehe te loho maifitse ama'ay ty findreza'ay fimoneñe ama'o etoañe. ² Ehe, angao handenà'ay mb'am'Iordaney mb'eo, songa hangalake ty boda'e boak' ao handranjia'ay akiba himoneña'ay. Le hoe re, Akia. ³ Le hoe ty raike, Ee te ho no'o ty hindre-lia amo mpitoro'oo. Le hoe ty natoí'e: Homb'eo raho. ⁴ Aa le nindreza'e. Ie pok'am' Iordaney, le namira hatae. ⁵ Fe nadebo' ty raike i boda'ey, le nipitsik' an-drano ao ty lela' i feko'ey vaho hoe re, Hoke, talè, nindraneñe 'nio. ⁶ Le hoe indatin' Añaharey, aia ty nijoroboña'e? Le natoro'e aze i nipoha'ey. Aa le nibira hatae kede re nañifik' aze

ey, nampitsikafoñe i viñey. ⁷ Le hoe re ama'e rambeso. Aa le nahiti'e ty fità'e nandrambe aze.

⁸ Nialy amy Israele amy zao ty mpanjaka' i Arame, le nisafiry amo mpitoro'eo, nanao ty hoe; An-koe naho an-koe ao ty hitobeako. ⁹ Le nampañitrike mb' amy mpanjaka' Israeley mb'eo indatin' Añaharey, ty hoe: Asoao rehe tsy hiary an-koe eo, amy t'ie homba' o nte-Arameo. ¹⁰ Aa le nañirak' amy toetse natoro naho nahatahata' indatin' Añaharey azey vaho nitaòa'e i toetsey, tsy indroe tsy indraike. ¹¹ Aa le nahatsimboetse ty arofo' i mpanjaka' i Aramey i rahay, le kinoi'e o mpitoro'eo vaho nanao'e ty hoe: Tsy hatoro' areo amako hao te ia aman-tika ty mpiamy mpanjaka' Israeley? ¹² Le hoe ty mpitoro'e, Tsie, ry talè mpanjakako; i Elisà, mpitoki' Israeley ty mitalily amy mpanjaka' Israeley ty entañe saontsie'o añ'efem-pandrea'o ao.

¹³ Le hoe re: Akia, rendreho te aia, soa te hampihitrifeko añe ty hangalak' aze. Le natalily ama'e t'ie e Dotane* ao. ¹⁴ Aa le nañiraha'e soavala naho sarete vaho ty lahialeñe ama'e, nañarikoboñe i rovay te haleñe. ¹⁵ Aa ie nitroatse maraindray ty mpitoro' indatin' Añaharey, naho niavotse, indroy ty valobohòke reketse soavala naho sarete niarikatoke i rovay. Le hoe i mpitoro'ey ama'e, Hankañe, ry talèko! Akore ty hanoen-tika? ¹⁶ Le hoe ty nato'i'e: Ko hemañe, fa maro ty aman-tika te am' iereo. ¹⁷ Aa le niloloke t'i Elisà nanao ty hoe: Ry IEHOVÀ, ihalaliako, ampibeaho o maso'eo

* **6:13** Dotane: ty lily; ty lilitse.

hahatreà; le sinoka' IEHOVÀ o maso' i mpitoro'eio le nahaisake te indroy, nanitsike i vohitsey ty mpiningi-tsoavala naho sareten' afo niarikatok' i Elisà. ¹⁸ Aa ie nizotso mb' ama'e mb'eo o nte-Arameo le nihalaly amy IEHOVÀ t'i Elisà ami'ty hoe: Ehe lafao hagoa ondatio. Aa le pinao'e ty hafè iereo ty amy saontsi' i Elisà. ¹⁹ Le hoe t'i Elisà am' iereo, Tsy ie ty lalañe toy, tsy ie ka ty rova toy; oriho raho vaho haseseko mb' amy 'ndaty paiae' areoy. Le kinozozò'e mb'e Somerone mb'eo. ²⁰ Ie amy zao, naho nivotrake e Somerone ao iereo le nanao ty hoe t'i Elisà. Ry IEHOVÀ, sokafo o fihaino ondaty retoañe, hahaisake. Aa le nampibolanahe' IEHOVÀ ty fihaino ondaty reo, vaho nahaisake te heheke, am-po' i Somerone ao. ²¹ Le hoe ty mpanjaka' Israele amy Elisà, ie nioni'e, O aba, ho lafaeko hao? ho zevoñeko ambane hao? ²² Le hoe ty nato'i'e: ko lafae'o. Ho nizevoñe'o hao o nitsepahe'o am-pibara naho fale'oo? An-jotso mahakama naho rano, hikamà'e, hinoma'e, himpolie' iereo mb' an-talè' iereo aña. ²³ Aa le nihalankaña'e takataka, naho nikama naho ninoña iereo vaho nirahe'e mb' aman-talè' iereo aña. Aa le tsy niheo mb' an-tane Israele mb'eo ka o mpirimbon-dahindefo' i Arameo.

²⁴ Ie aña, le natonto' i Benhadade mpanjaka' i Arame i valobohò'e iabiy, le nionjomb'eo namandroña i Somerone. ²⁵ Nanilofen-kasalikoaña ty Somerone henane zay; le niarikatoheña ampara' te naletake volafoty valompolo ty lohamborike naho volafoty lime ty tain-deho an-

pahèfa' ty kabe†. ²⁶ Nidraidraitse ambone' i kijoliy ty mpanjaka' Israele, le nitoreo ty hoe ama'e ty rakemba: Rombaho raho talèko, mpanjaka. ²⁷ Le hoe re, Naho tsy mandrombak' azo t'IEHOVÀ, aia ty hañolorako azo? he boak' antoem-pamofohañe, ke boak' am-pipiritan-divay ao? ²⁸ Le hoe ty mpanjaka ama'e: Ino o mañolañe azoo. Le hoe ty natoï'e: Nanao ty hoe amako ty rakemba, Atoloro hey i ana-dahi'oy ho hanentika anito le ho hanentika hamaray i ana-dahikoy. ²⁹ Aa le kinetre'ay i ana-dahikoy naho nihane'ay; le hoe ty asako ama'e amy loakandroy, Atoloro ka i ana-dahi'oy hihinanantikañe; fe naeta'e i ana-dahi'ey. ³⁰ Ie nahajanjiñe ty enta' i rakembay i mpanjakay le rinia'e o saro'eo, le nitonjohize'e ty lia'e amy kijoliy, f'ie nandrendrehe' ondatio, heheke te lamba-gony ty an-tsandri'e. ³¹ Le hoe re: Ee te hafetsan' Añahare amako naho mandikoatse, naho mbe hipetak' amy Elisà ana' i Safate ty añambone'e te anito. ³² Fe niambesatse añ'anjomba'e ao t'i Elisà, naho nitrao-piambesatse ama'e o androanavio; le nañitrike ìrake hiaolo aze mb'eo i mpanjakay fe mbe tsy pok' eo i nahitrikey, le hoe re amo androanavio: Oni' areo hao te nañitrixe' ty anam-pamono tia ty lohako? Inao, ie pok'eo i irakey, arindrino i lalañey naho tano mirindriñe ama'e i lalañey; aa tsy mañorik' aze hao ty fikatseakatseam-pandia' i tompo'ey? ³³ Ie mbe nisaontsy am' iereo, le nivotrak' ama'e i ìrakey nanao ty hoe, Inao, boak' am' IEHOVÀ o hekoheko zao, ino ty mbe handiñisako IEHOVÀ?

† 6:25 Kabe: 2 litatse

7

¹ Le hoe t'i Elisà, Mijanjiña ty tsara' IEHOVÀ, Hoe t'IEHOVÀ, le manao hoe io te maray le haletake sekele raik' an-dalambei' i Somerone eo ty kapoan' ampemba mona'e, vaho sekele raike ty vare hordea kapoake roe. ² Tinoi' ty mpifehe iatoam-pità' i mpanjakay amy zao indatin'Añaharey ami'ty hoe: Inao! Ndra te n-anoe' IEHOVÀ tsingarakarake ty andikerañe eñe, aia t'ie ho tendreke? Hoe re, Inay! ho isampihaino'o, fe tsy hikama'o.

³ Teo ty lahilahy angamae efatse ampimoahan-dalambey eo; ie nifampivesoveso ty hoe, Ino ty hitobohan-tika etoa am-para' te mate? ⁴ naho manao ty hoe tika: Antao hizilik' an-drova: fe ho zoeñe ao i hasalikoañey vaho hivetrak' ao; ie mboe mitoboake etoa, le hikenkañe ka. Antao arè, hihotrake ambalobohò' o nte-Arameo; he apo' iereo velontika le ho veloñe, ke ho vonoe' iereo, le ho mate avao. ⁵ Aa le niongake te nangoañe, nigodañe mb'an-tobe' o nte-Arameo; aa ie pok' añ' olo' i tobey, hehe t'ie tsy ama' ondaty. ⁶ Amy te nampijanjiñe' i Talè feon-tsarete o nte-Arameo, naho ty feon-tsoavala vaho ty fikoraham-balobohòke, le hoe ty nifanalilia' iereo: Inao, kinarama' i mpanjaka' Israeley haname an-tika o mpanjaka' o nte-Kiteoo, naho o mpanjaka' o nte-Mitsraimeoo. ⁷ Aa le niongake iereo nitriban-day te mangararak' atiñanañe, le nadoke o kiboho'eo naho o soavala'eo naho o borike'eo, naho nado' iereo i tobey hoe i teoy avao vaho niherereake mb'eo handrombak'ay.

8 Ie pok' añ'olo' i tobey i angamae rey, le nizilik' ami'ty kibohotse ao nikama naho ninoñe, naho nakare' iereo ty volafoty naho ty volamena naho sikiñe, le nenteñe mb'eo vaho naetake; nimoaha' iereo ty kibohotse raika ka le nangalak' ao naho nente' iereo vaho naetake. 9 Le hoe ty fifanaontsia' iereo, Tsy soa o anoen-tikañe; toe andro fitalilian-tsoa androany, itika mitsiñe avao; aa naho liñisantika te manjirike i àndroy le hiambotraham-pandilovañe; antao arè homb'eo hitalily amo añ'anjomba' i mpanjakaio. 10 Aa le nimb'eo iereo nitoka o mpitan-dalambeio, nitalily ty hoe; Nimb' an-toben-te Arame aña zahay, le hehe te leo ondaty tsy ao, po-piarañanaña' ondaty, fe soavala mirohy naho borike mirohy, vaho napoke ey avao o kibohotseo. 11 Aa le nikoike o mpitan-dalañe, nitalily añ' anjomba' i Mpanjakay. 12 Le nitroatse amy haleñey i mpanjakay nanao ty hoe amo mpitoro'eo, Hatoroko anahareo ty nanao' o nte-Arameo aman-tika. Fohi' iereo t'ie kerè; aa le niakara' iereo i tobey hietak' an-kivok' ao, nikilily ty hoe: Ie miakatse i rovay iereo, le ho tsepahentika veloñe vaho himoak' amy rovay. 13 Aa hoe ty natoï' ty mpitoro'e raika: Ehe, angao hendeseñe i soavala lime honka'e an-drova atoa rey—ndra t'ie manahake ty valobohò' Israele sisa ama'e ao; ie ho hambañe amy valobohò' Israele fa nagodrañey—antao hañirake naho handrendreke. 14 Rinambe' iereo ty sarete roe reketse soavala; vaho nampihitribe' i mpanjakay hañorike i valobohò' o nte-Arameoy iereo

ami'ty hoe: Akia mandrendreha. ¹⁵ Aa le norihe' iereo pak' am' Iordaney aña; le hehe te tsitsike sikiñe naho haraotse i lalañey, ze naria' o nte-Arameo amy falisa' iareoy. Aa le nimpoly o niraheñeo nitalily amy mpanjakay. ¹⁶ Niavotse mb'eo ondatio, nikopake ty tobe' o nte-Arameo. Aa le naletake sekele raïke ty kapoak' ampemba mona'e, naho sekele raïke ty kapoake vare-hordea roe, ty amy tsara' IEHOVÀy. ¹⁷ Tinendre' i mpanjakay hañambeñe ty lalambey i mpifehe iatoam-pità'ey; f'ie linialia' ondatio an-dalambey eo, le nivetrake hambañe amy nitokia' indatin' Añahareiy, amy saontsi'e amy fizotsoa' i mpanjakay mb' ama'e mb'eoy. ¹⁸ Aa le nitendreke, hambañe amy sinaontsi' indatin' Añaharey amy mpanjakaiy ty hoe: Vare-hordea kapoake roe, sekele raïke, le ty kapoake bon' ampemba: sekele raïke, ty ho zoeñe an-dalambey' i Somerone te hamaray manahake henanekeo. ¹⁹ Tinoi' i mpifehey ty hoe indatin' Añaharey: Eo hey; ndra te nanoe' IEHOVÀ tsingaragarake ty andikerañe eñe, tsy ho nitendreke o raha zao. Le hoe ty navale'e: Inao! ho isam-pihano'o, fe tsy hikama'o. ²⁰ Aa le zay ty nifetsak' ama'e kanao linialia' ondatio an-dalambey eo, vaho nihomake.

8

¹ Ie amy zao nisaontsy ty hoe amy rakemba amañ-anadahy nampisotrafe'e t'i Elisà: Miavota, le mañaveloa rekets' o añ'anjomba'oo le mitaveañe amy ze mete itaveañe'o, fa nikaike san-kerè t'IEHOVÀ; vaho hivotrak' an-tane atoy

fito taoñe zay. ² Aa le niongake i rakembay ty amy saontsi' indatin' Añahareiy vaho nienga rekets' o añanjomba'eo nitaveañe fito taoñe antane' o nte-Pelistio. ³ Ie nimodo i fito taoñey le nimpoly boak' an-tane' o nte-Pelistio i rakembay; naho nimb'eo hitoreo i anjomba naho tane'ey amy mpanjakay. ⁴ Ie amy zao, nisaontsy amy Gekazý mpitoro' indatin' Añaharey i mpanjakay, ami'ty hoe: Ehe, atalilio amako, ze he'e ra'elahy nanoe' i Elisà. ⁵ Natalili'e amy mpanjakay amy zao ty nampihereña'e ho veloñe i nivetrakey, vaho ingo i rakemba nampisotrafeñe i anadahi'eiy, hitoreo i anjomba'e naho i tane'ey amy mpanjakay. Le hoe t'i Gekazý: O ry talèko mpanjaka, intoy i rakembay, ingo i anadahi'e nampihereñe' i Elisà ho veloñey. ⁶ Aa ie nañontane i rakembay i mpanjakay, le nitalilia'e. Aa le tinendre' i mpanjakay ty mpifehe, ami'ty hoe: Hene ampolio ama'e o niazeo, naho ty voka' i tete'ey sikal' amy andro nienga'e i taney am-para henane.

⁷ Nivotrake e Damesèke t'i Elisà, ie nisiloke t'i Benehadade mpanjaka' i Arame, le natalily ama'e ty hoe: Fa pok' eo indatin'Añaharey. ⁸ Le hoe i mpanjakay amy Kazaele*; endeso ravoravo am-pità'o le akia mifañaña amy 'ndatin'Añaharey, vaho ampañontaneo aze t'IEHOVÀ, ty hoe: Hibodañe ami' ty areteko toy hao raho? ⁹ Aa le nimb'eo t'i Kazaele hifañaña'e reketse ravoravo am-pita'e naho ze hene raha soa' i Damesèke, kilankan-drameva

* **8:8** Kazaele: nivazohoe' i Andrianañahare

efapolo, vaho nimb'eo re nijohañe añatrefa'e, nanao ty hoe: Nañirak' ahy i ana'o Benehadade mpanjaka' i Aramey hanao ty hoe: Ho jangañe hao raho amo aretekoo? ¹⁰ Le hoe t'i Elisà tama'e, Akia, isaontsio: Toe hibodan-drehe; fe nitoroa' IEHOVÀ t'ie toe hihomake. ¹¹ Le nampifahara'e fiatreke aze ty lahara'e am-para' t'ie nisalatsy; vaho nirovetse indatin' Añaharey. ¹² Le hoe t'i Kazaele: Ino o iroveta'oo ry talèko? le hoe ty nato'i'e: Amy te apotako ty hankañe hano'e'o amo ana' Israeleo; ho forototoe'o o rova' iareoo, ho lafae'o am-pibara o ajalahi'eo, hadasi'o ho demoke o keleia'eo vaho ho riate'o o rakemba mivesatseo. ¹³ Fa hoe t'i Kazaele: Ino ty mpitoro'o? amboa hao t'ie hanao o halosorañe zao? le hoe t'i Elisà: Fa natoro' IEHOVÀ amako te ihe ty ho mpanjaka' i Arame. ¹⁴ Aa le nienga i Elisà re, niheo amy talè'ey mb'eo vaho hoe re ama'e: Ino ty asa' i Elisà tama'o? Le hoe ty nato'i'e: Tinaro'e amako t'ie toe hibodañe. ¹⁵ Ie te loak' andro, nandrambe lamba mateveñe, le nalo'e an-drano ao, naho nalama'e an-tarehe'e nametrek' aze vaho nifehe nandimbe aze t'i Kazaele.

¹⁶ Ie tan-taom-paha-lime' Iorame ana' i Akabe mpanjaka' Israele, le niorotse nifehe t'Iehorame† ana' Iehosafate mpanjaka' Iehodà. ¹⁷ Ie nijalahy telopolo taoñe roe amby te niorotse nifehe; le nifehe valo taoñe e Ierosalaime ao. ¹⁸ Nañavelo an-tsata' o mpanjaka' Israeleo re, manahake ty nanoe' i anjomba' i Akabey; amy te nitañanjomba'e ty anak' ampela' i Akabe vaho nanao haloloañe am-pivazohoa'

† **8:16** Iehorame: nampionjone' IEHOVÀ

IEHOVÀ. ¹⁹ Fe tsy narotsa' IEHOVÀ t'Iehodà, ty amy mpitoro'e Davidey, fa nafè'e ama'e te hitoroa'e failo hirehetse nainai'e amo tarira'eo. ²⁰ Niola ambanem-pità' Iehodà tañ' andro'e t'i Edome vaho nañorem-panjaka hifehe iareo. ²¹ Aa le nitsake mb'e Tsairè‡ mb'eo t'Iorame rekets' o sarete'e iabio; le nitroatse haleñe naho zinevo'e o nte-Edome niarikoboñe azeo naho o mpifehe sareteo vaho nitriban-day mb' an-kiboho'e mb'eo ondatio. ²² Fe mbe niola ambanem-pità' Iehoda pak' androany t'i Edome. Niola ka t'i Libnà§ henane zay. ²³ Aa naho o fitoloña' Iorameo naho o raha nanoe'e iabio; tsy fa sinokitse am-bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Iehodao hao? ²⁴ Nitrao-piròtse aman-droae'e t'Iorame, le nalentek' aman-droae'e an-drova' i Davide ao; vaho nandimbe aze ho mpifehe t'i Ahkazià* ana'e.

²⁵ Tamy taom-paha-folo-ro' ambi' Iorame ana' i Akabe mpanjaka' Israeley le niorotse nifehe t'i Ahkazià ana' Iehorame mpanjaka' Iehodà. ²⁶ Roapolo-ro' amby taoñe t'i Ahkazià te namototse nifehe; le nifehe rai-taoñe e Ierosalaime ao; Atalià†, anak' ampela' i Omrý mpanjaka' Israele, ty tahinan-drene'e. ²⁷ Nañavelo antsatàn' anjomba' i Akabe re, nanao haloloañe am-pivazohoa' IEHOVÀ, manahake ty nanoe' i anjomba' i Akabey, amy t'ie vinanton' anjomba' i Akabe. ²⁸ Ie nindre am' Iorame ana' i Akabe hialy amy Kazaele mpanjaka' i Arame e Ramote-

‡ **8:21** Tsairè: kedekedeke; siloke, misotry § **8:22** Libnà: foty; hafotiañe * **8:24** Ahkazià: fitsepahañe; fahaoniñañe IÀ † **8:26** Atalia: ty andro' IEHOVÀ

gilade aña; le nahafere Iorame o nte-Arameo.
²⁹ Nimpoly mb'e Iezreele ao t'Iorame mpanjaka, himelaña'e amo fere natolo' o nte-Arameo aze e Ramà aña, ie nialy amy Kazaele mpanjaka' i Arame. Le nizotso mb'eo hitilike Iehorame ana' i Akabe e Iezreele ao amy hasilo'ey t'i Ahkazia ana' Iehorame mpanjaka' Iehodà.

9

¹ Tinoka' i Elisà mpitokiy ty raik' amo anam-pitokio, le hoe re ama'e: Diaño o toha'oo, le tintino an-taña'o ty paki-menake toy, vaho akia mb'e Ramote-gilade aña. ² Ihe mivotrak' eo, paiao t'Ieho* ana' Iehosafate, ana' i Nimsý, le mimoaha ao vaho ampiongaho añivo' o rahalahi'eo, le ampiziliho an-traño, añ'efe'e ao. ³ Rambeso amy zao i paki-menakey, le adoaña añambone'e eo vaho ano ty hoe: Hoe ty nafè' IEHOVÀ; fa norizako ho mpanjaka' Israele rehe. Le sokafo i lalañey naho mivoratsaha vaho ko mihenekeneke. ⁴ Aa le nihitrike mb'e Ramote-Gilade aña i ajalahy anam-pitokiy. ⁵ Ie pok'eo, hehe te niambesatse eo o mpifehe' i valobohòkeio; le hoe re; Nafantok' ama'o raho, ry mpifehe. Le hoe t'Ieho. Ama' ia, amy zahay iaby toa? le hoe re: Ama'o, ry mpifehe. ⁶ Aa le niongake re nimoak' añ' anjomba ao, le nadoa'e amy añ'ambone'ey i menakey, le nanao'e ty hoe: Hoe ty nafè' IEHOVÀ, Andrianañahare' Israele; fa norizako ho mpanjaka' ondati' IEHOVÀo rehe, hifeleke Israele. ⁷ Le ho zevoñe'o ty anjomba' i Akabe talè'o, hañavahako ty lio' o mpitoroko

* **9:2** Ieho: Ie t'i Andrianañahare

mpitokio naho ze hene lio' o mpitoro' IEHOVÀ ampità' Iizebeleo. ⁸ Fonga havetrake ty anjomba' i Akabe naho songa haitoako amy Akabe ze mamany an-kijoly ke t'ie mirohy he midada e Israele ao. ⁹ Le hampanahafeko amy anjomba' Iarovame ana' i Nebate naho ty anjomba' i Baasa ana' i Akiia'y ty anjomba' i Akabe. ¹⁰ O amboao ty hihinañe Iizebele an-tete' Iezreele ey le tsy eo ty handeveñe aze. Sinoka'e amy zao i lalañey le nibotatsake mb'eo.

¹¹ Niavotse mb'amo mpitoro' i talè'eio mb'eo t'Ieho; le hoe ty raik' ama'e; Hene soa hao? Ino ty nomba' i seretsey ama'o? le hoe re am' iereo: Fohi' areo indatiy naho i enta'ey. ¹² Le hoe iereo: Vande zay; ehe atalilio ama'ay. Le hoe re: Hoe zao naho zao ty nisaontsie'e ami'ty hoe; Hoe ty nafè' IEHOVÀ; fa norizako ho mpanjaka' Israele rehe. ¹³ Nalisa amy zao, songa nangalake i sarimbo'ey, le nalafi'e ambane'e eo amy fanongà amboney, vaho pinopò' iereo i antsivay le nanao ty hoe; Mpanjaka t'Ieho! ¹⁴ Aa le kinilili' Ieho ana' Iehosafate, ana' i Nimsý t'Iorame—ie amy zao fa nañambeñe i Ramote-gilade t'Iorame, naho Israele iaby, ty amy Kazaele mpanjaka' i Arame ¹⁵ fe nimpoly mb'e Iezreele ao t'Iorame hijangaña'e amo fere natolo' o nte-Arameo aze t'ie nialy amy Kazaele mpanjaka' i Arameio. — Le hoe t'Ieho, Naho zao ty safiri' areo, le ko apo' areo ndra raike tsy hipoliotse boak' an-drova hañitrike talily e Iezreele aña.

¹⁶ Aa le nijoñ'an-tsarete t'Ieho, nimb' e Iezreele mb'eo; amy te natindry ao t'Iorame; naho nizotso mb'eo ka t'i Ahkazià mpanjaka' Iehodà hi-

tilike Iorame. ¹⁷ Nahatalake i firimboña' Iehoy ie nigodañe mb'eo ty mpijilo am-pitalakesañ' abo' Iezreele ey, le hoe re: Mahatrea mpirai-lia raho. Le hoe t'Iorame, Angalao mpiningi-tsoavala vaho ampihitrifo hifanalaka am' iereo, hanao ty hoe: An-kanintsiñe hao? ¹⁸ Aa le ninigitse an-tsoavala ty hifanalaka am' iereo vaho nanao ty hoe: Hoe i mpanjakay: an-kanintsim-bao? Le hoe t'Ieho: Hano'e o ino ze o fañanintsiñe zao? Miotaha mb' ambohoko ao. Le hoe i mpijiloy; Niheo am' iereo mb'eo i irakey fe tsy mimpoly. ¹⁹ Niraheñe an-tsoavala ka ty faharoe, ie pok' ama'e eo le nanao ty hoe: Hoe i mpanjakay: Am-pañanintsiñe hao? le hoe ty nato'i' Ieho: Hano'e o ino ze o fañanintsiñe zao? Miotaha mb' ambohoko ao. ²⁰ Le hoe i mpijiloy: Nifanalaka'e, fe tsy mimpoly; toe manahake ty findesa' Ieho ana' i Nimsý i findesa'ey; ie mpitrantrãñe. ²¹ Le hoe t'Iorame, Halankaño! Le hinalanka' iereo ty sarete'e: Aa le niavotse mb'eo t'Iorame mpanjaka' Israele naho i Ahkazià mpanjaka' Iehodà, songa an-tsarete'e, nionjomb'eo hifanalaka am' Ieho, vaho nisalakaeñe an-tete' i Nabote† nte-iezreele ey. ²² Ie amy zao, naho niisa' Iehorame t'Ieho, le nanao ty hoe: an-kanintsiñe hao, ry Ieho? Le hoe ty nato'i'e: Fañanintsiñ' aia? kanao tsifotofoto o hakarapiloa' lizebele rene'oo naho o famoreha'eo? ²³ Nabali' Iorame i sarete'ey‡ le nitriban-day le nanoe' ty hoe amy Ahkazià, Fitak' ate ry Ahkazià. ²⁴ Fe nabitso' Ieho an-kaozara'e iaby i fale'ey, naho trinofa'e an-tsakamamovo'e eo t'Iorame naho nipotitse

† 9:21 Nabote: tsara, toky ‡ 9:23 Heb; i fita'ey

ami'ty fo'e ao i ana-paley, vaho nitsingoritritse an-tsarete'e ao. ²⁵ Le hoe t'Ieho amy Bidkare§, mpifehe'ey. Endeso, naho avokovokò an-tete' i Nabote nte-Iezreele ao. Tiahio t'ie nihoridañentika t'i Akabe rae'e le hoe ty nitsarae' IEHOVÀ ty ama'e: ²⁶ Toe nitreako omale ty lio' i Nabote naho ty lio' o ana'eo, hoe t'IEHOVÀ, le havahako an-tetek' atoy rehe, hoe t'IEHOVÀ. Aa le endeso re avokovokò amy tetekey ty amy tsara' IEHOVÀ zay. ²⁷ Ie niisa' i Ahkazià mpanjaka' Iehodà le nitson-demboke ty lay mb' an-dala' i trañon-goloboñey mb'eo, le nañorik' aze t'Ieho, nanao ty hoe: Tomboho an-tsarete'e ao, ie ka, le nivoa amy fionjonam-be Gore* mb'eo marine' Ibleame† ey naho niherereake mb'e Megidò‡ mb'eo vaho nihomak'ao. ²⁸ Nitakone' o mpitoro'eo mb'e Ierosalaime mb'eo vaho nalenteke an-kiborindroae'e an-drova' i Davide ao. ²⁹ An-taom-paha-folo-raik' ambi' Iorame ana' i Akabe ty niorota' i Ahkazià nifehe Iehodà.

³⁰ Ie nivotrake e Iezreele ao t'Ieho, le tsinano' lizebele; le binatra'e o maso'eo naho sinatro'e i loha'ey, vaho nitilhitse an-dalan-kede. ³¹ Aa ie nimoak' an-dalam-bey eo t'Ieho, le hoe i rakembay: Nampanintsiñañe hao t'i Zimrý§ t'ie namono i talè'ey? ³² Niandra laharañe mb' amy lalan-kedey re nanao ty hoe: Ia ty mpiamako? Ia? Nitangarike ama'e ty mpiatrake telo ndra roe. ³³ Le hoe re : Avokovokò. Aa le nafetsa'

§ 9:25 Bidkare: fere añ'arofy; fanaintai-masioñe * 9:27 Gore: anam-biby † 9:27 Ibleame: ondaty haehae; miketrake ‡ 9:27 Migido(ne): fifamotoañe; voka'e sarotse; § 9:31 Zimrý: sabo, mpisabo; vahe

iareo ambane naho nifitse amy rindriñey naho amo soavalao ty lio'e vaho nilialian-tomboke. ³⁴ Ie nizilik' ao naho nikama naho ninofie; le hoe re, Ehe henteo i rakembam-pàtsey, le aleveño; amy t'ie anam-panjaka. ³⁵ Aa ie nimb' eo handeveñe aze, tsy nanjo naho tsy i harandoha'ey naho o tombo'eo naho o lela-pità'eo, ³⁶ le nimpoly iereo nitalily ama'e; le hoe re: Zay ty nitsara' IEHOVÀ nampisaontsie'e i mpitoro'e Elià nte-Tisbý, ty hoe: An-toe' Iezreele eo ty hihinana' o amboao ty nofo' Iizebele; ³⁷ vaho ho tay ambone' ty toe' Iezreele eo ty lolo'e; tsy mone hatao' ty hoe: Etoa t'Iizebele.

10

¹ Ie amy zao, nanañ' anake fitom-polo e Somerone ao t'i Akabe. Aa le nanokitse taratasy t'Ieho vaho nampihitrife'e mb'e Somerone mb'eo, amo mpifehe' Iezreeleo, naho amo androanavio, vaho amo mpañabey o ana' i Akabeoo, nanao ty hoe: ² Ie mivotrak' ama' areo ty taratasy toy, zoeñe te ama' areo o anan-talè' areoo naho sarete reke-tsoavala naho rova vaho fialiañe; ³ le paiao ty soa mañeva amo anan-talè' areoo, le ajoño am-piambesan-drae'e eo vaho mialia ho a i anjomban-talè' areoy. ⁴ F'ie nangebahebake, nifanao ty hoe: Hehe te roe ty mpanjaka tsy nahafiatreatre aze; akore arè ty hijohañan-tika? ⁵ Aa le nañitrik' am' Ieho ty talè' i anjombay naho i bein-drovay naho o androanavio vaho i mpañabey i ajaja reiy, ty hoe; Mpitoro'o zahay, le hene hanoe'ay ze hatoro'o anay; tsy aman-dahilahy hanoe'ay mpanjaka;

aa le ano ze soa am-pihaino'o. ⁶ Nanokira'e taratasy fañindroe'e, nanao ty hoe; Aa ie ho mpiamako vaho mahafitsendrefie ty feoko, le rambeso ty loha' o lahilahin' anan-talè' areoo vaho mihavia amako e Iezreele atoy hamaray manahake henaneo. O anam-panjakao amy zao, i fitompolo rey, le tam' ondati-bei' i rovaio amo mpañabey iareoo. ⁷ Aa ie pok' am' iereo i taratasy, le rinambe' iereo i anam-panjaka rey, naho zinevo' iereo indaty fitompolo rey naho najoñe an-koroñe ao o loha' iareoo vaho nampihitrifeñe mb'e Iezreele mb'eo. ⁸ Nandoak' ao amy zao ty irake, nitalily ama'e, ty hoe: Fa nendese' iereo ty loha' o ana-dahi' i mpanjakaio. Le hoe re, Apoho am-botry roe am-pimoahañe an-dalambey eo pake maraindray. ⁹ Ie maraindray, niavotse le nijohañe eo, nanao ty hoe am' ondaty iabio: Votsotse nahareo; Heheke, nikilily amy talèkoy raho le nanjevoñ' aze; fa ia ka ty nañoho-doza amo retoañeo? ¹⁰ Mahafohina te ndra loli'e tsy hipok' an-tane amy nitsaràe' IEHOVÀ i anjomba' i Akabei, fa nanoe' IEHOVÀ i tsinara'e añamy mpitoro'e Eliàiy. ¹¹ Fonga zinevo' Ieho ze sehanga' ty anjomba' i Akabe e Iezreele ao, naho ondati-bei'eo naho ze hene longo'e naho o mpisoro'e iabio, ampara' te tsy aman-konka'e. ¹² Niavotse amy zao re nienga mb'eo vaho nigodañe e Somerone ao. Ie nioza an-trañom-pañitsifam-bolon' añondry an-dalañe ey, ¹³ le nifanampe aman-drolongo' i Ahkazià, mpanjaka' Iehoda, naho nanao ty hoe; Ia v'inahareoo? vaho hoe ty nato'i iereo: Longo' i Ahkazià zahay, mizotso mb'eo hifañontane

amo anam-panjakao naho amo ana' i mpanjaka-ampelaio. ¹⁴ Le hoe re: Itsepaho veloñe. Aa le rinambe veloñe vaho zinevo' iereo an-kobo' i trañom-pihitsifañey t'indaty efa-polo-ro' amby; le tsy napo'e sehanga'e.

¹⁵ Ie nienga ao, le tendreke Iehonadabe* ana' i Rekabe, ie nimb' eo hifanalaka ama'e; le nañontanea'e ty hoe: Mazava hao ty arofo'o manahake ty troko amo arofo'oo? Eka, hoe ty nato'i' Iehonadabe. Aa naho zay, atoloro ahy o fità'oo. Le nahiti'e ama'e i fità'ey vaho rinambe'e amy sarete'ey. ¹⁶ Le hoe re: Mindreza amako, hahaisaha'o ty fahimbañako am' IEHOVÀ. Aa le najo'e an-tsarete'e ao. ¹⁷ Ie nivotrake e Somerone le fonga linihi'e ze nisisa' i Akabe e Somerone ao, ampara' te nimongore'e, ty amy tsara' IEHOVÀ nitsarae'e amy Eliày. ¹⁸ Hene natonto' Ieho amy zao ondatio le nanoe'e ty hoe; Nitoroñe i Baale tsy ampeampe t'i Akabe; fa hitoroñe aze fatratse ka t'Ieho. ¹⁹ Aa le koiho iaby o mpitoki' i Baaleo, ze hene mpitalaho ama'e, o fonga mpisoro'eo, le ko apo'o ndra raïke; fa hanao sorom-bey amy Baale raho, tsy ho veloñe ze tsy eo. Fe am-pamañahiañe ty nanoe' Ieho i hoe zay hanjamana'e o mpitalaho amy Baaleo. ²⁰ Le hoe t'Ieho: Añefero fivory miambake amy Baale. Le kinoi' iereo. ²¹ Aa le nañitrik' am-panitsihañe Israele t'Ieho; le nimb'eo iaby o mpitalaho amy Baaleo, ampara' t'ie fonga niavy tsy poke raïke. Ie nimoak' antsoke mitraha' i Baaley le ninitse sikal' am-pata'e

* **10:15** Iehonadabe Iondadabe: matarike Iir 35:8

pak'an-tondohà'e i anjomba' i Baaley. ²² Le hoe re amy mpamandroñe saroñey, Añakaro sikiñe iaby o mpitalaho amy Baaleo. Le sindre nañakara'e saroñe. ²³ Nimoak' añ'anjomba' i Baaley t'Iohabe rekets' Iehonadabe ana' i Rekabe; le hoe re amo mpitalaho amy Baaleo; Paiavo, le rendreho tsy ho zoeñe ama' areo ao ndra raik' amo mpitoro' IEHOVÀ fa mpitoro' i Baale avao. ²⁴ Aa le nimb' ao iereo hañenga naho hisoroñe. Ie amy zao fa nanendre ondaty valompolo alafe'e ao, ami'ty hoe: Naho mipolititse ty raik' am' ondaty hatoloko am-pità' areoo le ty fiai' i nañaha azey ty hisolo ty fiai'e. ²⁵ Aa ie vata'e nigadoñe i fisoroñañey, le hoe t'Ieho amo mpañambeño naho amo mpifeheo. Mimoaha, le zevòño; ko apo' areo hiakatse, leo raike. Aa le zinevo' iereo an-delam-pibara; le navokovoko' o mpañambeño naho o mpifeheo alafe'e ao vaho nizilik' añate' ty efe' i Baale ao. ²⁶ Nakare' iereo o hazomanga añ' anjomba' i Baaleo, le niforoto-toeñe. ²⁷ Nakoroma' iereo i hazomanga' i Baaley naho narotsa' iereo i anjomba' i Baaley vaho nanoe' iereo fieveñañe am-para' henanekeo. ²⁸ Zay ty namongora' Ieho i Baale am' Israele. ²⁹ Fe, tsy napo' Ieho ty hakeo' Iarovame ana' i Nebate, i nampanan-tahiñe Israele amy bania volamena e Betele naho e Dane ao rey. ³⁰ Le hoe t'IEHOVÀ am'Ieho, Ami'ty hasoa nanoe'o a masoko amy nitoloña'o amy anjomba' i Akabei, ie hene nanoe'o ze tan-troko, le hiambesatse amy fiambesa' Israeley o ana'oo am-para'ty tariratse fah'efatse. ³¹ Fe tsy nihaoñe' Ieho añ'

àmpon'arofoty fañaveloa'e amy Tsara' IEHOVÀ Andrianañahare' Israeley, vaho tsy nisitaha'e o hakeo' Iarovame nampanan-tahiñe Israeleo.

³² Niorotse nampitomotse Israele t'IEHOVÀ; le linafa' i Kazaele o añ'olon-tane' Israeleo iabio; ³³ boak' am' Iordaney maniñanañe, i tanen-Gilade iabiy, o nte-Gadeo, naho o nte Reobeneo, vaho o nte-Menasèo, boak' amy Aroere, añ' ilambavatane' Arnone eo le i Gilade naho i Basane. ³⁴ Aa naho o fitoloña' Ieho ila'eo naho ze he'e nanoe'e, i haozara'e iabiy, tsy fa sinokitse ambokem-pamoliliañe o mpanjaka' Israeleo hao? ³⁵ Nitrao-piròtse aman-droa'e t'Ieho, ie nalente' iareo e Somerone ao. Nandimbe aze nifehe t'Iehoakaze† ana'e. ³⁶ Roapolo-valo' amby taoñe ty nifehea' Ieho Israele e Somerone ao.

11

¹ Ie nirendre' i Atalià, rene' i Ahkazià te nive-trake i ana-dahi'ey, le niongake, nanjamañe ze hene tabirim-panjaka. ² Fe rinambe' Iehosebae* anak' ampela' Iorame mpanjaka, rahavave' i Ahkazià, t'Ioase†, ana' i Ahkazià, naho kinizo'e amo anam-panjaka zinamañe, vaho naeta'e tsy ho trea' i Atalià, ie rekets' i mpiatra'ey, antrañom-pandreañe ao, le tsy vinono. ³ Enen-taoñe t'ie nietake nindre ama'e añ' anjomba' IEHOVÀ ao, ie nimpanjaka-ampela' i taney t'i Atalià. ⁴ Aa naho tsatoke i taom-paha-fitoy, le nampihitrike t'Iehoiada‡, rinambe'e o mpifehe

† **10:35** Iehoakaze: fanaña' IEHOVÀ; * **11:2** Iehosebae: hahenefa' IEHOVÀ, nifanta'e † **11:2** Ioase: mamoe'aiñe, mamorototo ‡ **11:4** Iehoiada: arofoana' IEHOVÀ

zattoo naho o mpifelekeo naho o mpañambeño, naho nampihovae'e añ' anjomba' IEHOVÀ naho nifañina'e naho nampifanta'e añ' anjomba' IEHOVÀ ao vaho natoro'e iareo i anam-panjakay. ⁵ Le linili'e ty hoe: Zao ty hanoe' areo, ty ampaha-telo' areo, o himoak' ao amy SABATAio, ro hañambeño ty anjomba' i mpanjakaio—⁶ le nanoeñe an-dalambei' i SoreŞ eo ty faharoe'e, naho ty faha-telo'e tan-dalambey amboho' o mpigaritseo ao—higaritse i anjombay ho mpaneña. ⁷ Le ty ila'e roe amo hiavotse amy SABOTSEy iabio ty hañambeño i anjomba' IEHOVÀy hañaro i mpanjakay. ⁸ Hañarikatoke i mpanjakay nahareo, songa amam-pialiañe am-pità'e, le zevòño ze mimoak' amy fiariariañey; naho mindreza amy mpanjakay am-piavota'e vaho am-piziliha'e. ⁹ Aa le hene nanoe' o mpifehe zattoo i nandilia' Iehoiada, mpisoroñey; songa nandrambe ondati'eo, o hizilike amy SABATAio naho o hiavotse boak'ao amy SABOTSEio vaho niheo am' Iehoiada mpisoroñe mb'eo. ¹⁰ Le natolo' i mpisoroñey amo mpifehe-zattoo o lefoñe naho fikala' i Davideo, o tañ' anjomba' IEHOVÀo. ¹¹ Aa le songa nijohañe eo o mpañambeño reke-pialiañe am-pità'e, boak' ankavia' i anjombay pak' ankavana' i anjombay, niari' i kitreliy naho i kivohoy, nañarikatoke i mpanjakay. ¹² Nampiavote'e amy zao i anam-panjakay, le naombe'e ama'e i sabakampanjakay, naho natolots' aze ty boke Hake, naho nanoe' iereo mpanjaka, naho noriza' iareo, vaho

Ş 11:6 Sore: misitake ndra mienga; miola

niteha-pitàñe nanao ty hoe: Mahaveloñe ry mpanjaka.

¹³ Ie jinanji' i Atalià ty fañenotsatsaha' o mpañambeñeo naho ondatio, le nimb' am' ondaty añ' anjomba' IEHOVÀo. ¹⁴ Naheo'e te intike nijohañe marine' i fahañey i mpanjakay ty amy lilitsey; le niariseho' i mpanjakay o mpifeheo naho o mpitan-trompetrao, naho fonga nirebeke ondati' i taneio vaho nampipopò trompetra. Aa le rinia' i Atalià o saro'eo, nikoaike ty hoe: Kilily! Kinia! ¹⁵ Le linili' Iehoiadà mpisoroñe o mpifehe-zatoo, o mpifelek' i valobohòkeio, ami'ty hoe: Akaro alafe' o miriritseo vaho lihiro am-pibara ze mañorik' aze. (Ami'ty saontsi' i mpisoroñey nanao ty hoe: Ehe t'ie tsy have-trak' añ'anjomba' IEHOVÀ.) ¹⁶ Tsinepa' iareo am-pitàñe le ie pok' am-pimoahan-tsoavala añ' anjombam-panjaka, le zinevoñ' eo re.

¹⁷ Le nanao fañina añivo' IEHOVÀ naho i mpanjakay naho ondatio t'Iehoiadà, t'ie fonga hondati' IEHOVÀ; vaho añivo' i mpanjakay naho ondatio. ¹⁸ Nimb' añ' anjomba' i Baale mb'eo ze hene ondati' i taney nandrotsake naho nandorodemoke o kitreli'eo naho o sare'eo, vaho zinevo' iereo t'i Matane* mpisoro' i Baale añatrefa' o kitrelio. Le nanendre mpifehen' anjomba' IEHOVÀ i mpisoroñey. ¹⁹ Rinambe'e amy zao o mpifehe-zatoo naho o mpifeleke mpañambeñeo naho ondati' i taney iabio, le nazotso' iareo boak' añ'anjomba' IEHOVÀ i mpanjakay naho niary mb' an-dalambeim-pigaritse

* **11:18** Matane: ravoravo; orañe

mb' añ' anjomba' i mpanjakay mb'eo. Le niambesara'e i fiambesam-panjakay. ²⁰ Nirebeke iaby ondati' i taneio naho nitofa i rovay ie fa zinevo' iereo am-pibara t'i Atalià añ' anjombam-panjaka ao.

12

¹ Fito taoñe t'Iehoase te niorotse nifehe. ² Tan-taom-paha-fitom-pifehea' Ieho ty namotora' Iehoase nifehe, le nifehe efa-polo taoñe e Ierosalaime ao. I Zibiàe* nte Beereseba ty tahinan-drene'e. ³ Le nanao ty havantañañe am-pivazohoa' IEHOVÀ t'Iehoase amo hene andro nañanara' Iehoiada mpisoroñe azeo. ⁴ Fe mbe tsy nafahañe o toets-aboo; nitolom-pisoroñe naho nañembok' an-kaboañe ey avao ondatio.

⁵ Hoe t'Iehoase amo mpisoroñeo: Ze drala' o raha miavake nengaeñeo, o mimoak' añ' anjomba' IEHOVÀo, i vili-lohay, i drala mañeva ondaty kiraikiraikey, vaho ze drala entoen' arofo' ondaty hendese'e mb' añ' anjomba' IEHOVÀ mb'eo, ⁶ le hendesa' o mpisoroñeo, songa ondaty boak' amy nibanabana ama'ey, hamboareñe o vaky amy anjombaio, ndra aia' aia ty aharendrehañe te vaky. ⁷ Fe amy taom-paha roapolo-telo' ambi' Iehoase mpanjakay le mbe tsy namboare' o mpisoroñeo avao o vaky amy anjombaio. ⁸ Aa le kinanji' Iehoase t'Iehoiada mpisoroñe naho o mpisoroñeo, le nanao'e ty hoe: Manao akore te tsy namboare' areo o vaky amy anjombaio? Aa le ko rambese' areo i vola' o mibanabana ama' areooy, fa atoloro

* 12:2 Zibiàe: ose

ho amo vaky añ' anjombao. ⁹ Aa le niantofa' o mpisoroñeo ty tsy handrambe drala am' ondatio, vaho tsy hanandily amy fañamboareñe o vaky amy anjombaio ka. ¹⁰ Rinambe' Iehoiada, mpisoroñe, ty vata le namosera'e hirik' antako'e eo, vaho napo'e marine i kitreliy, añ'ila havana' ty fimoahañe añ' anjomba' IEHOVÀ ey; le nagorogoda' o mpisoroñe mpañambeñe i lalañeio ze hene drala nasese mb'añ' anjomba' IEHOVÀ mb'eo. ¹¹ Ie zoe' iereo te maro ty drala am-po' i vata añ' anjomba' IEHOVÀy, le nionjomb'eo ty mpitan-tsokim-panjaka naho ty mpisorom-bey nañiake i volay, vaho nandrohy aze an-kontrañe ao. ¹² Natolo' iereo am-pità' o nanao i fitoloñañeio naho amo mpanandily añ'anjomba' IEHOVÀo i vola linanjay; le nikaramae' iareo o mpandranjio, naho o mpamboatse nitoloñe amy anjomba' IEHOVÀio; ¹³ naho o masò naho mpipèke vatoo naho nikaloañe hatae naho vato hinaly hanosohañe o vaky añ' anjomba' IEHOVÀo, vaho ze he'e sinafiry hañamboareñe i anjombay. ¹⁴ Fe tsy nitsene fitovy volafoty ndra fampikipehañe ndra sajoa ndra trompetra ndra fanake inoñ' inoñe volamena ndra fanake volafoty ho a i anjomba' IEHOVÀy i drala najoñ' añ'anjomba' IEHOVÀy, ¹⁵ fa natolo' iareo amo nanao i fitoloñañeio, handranjy i anjomba' IEHOVÀy. ¹⁶ Mbore tsy nifamolily am'ondaty nanolorañe i drala am-pitàñe hañaramañe o nifanehakeoy; amy t'ie nitoloñ' an-dili-po. ¹⁷ Tsy nasese añ' anjomba' IEHOVÀ o dralan' enganakeo naho engan-dilatseo, amy t'ie fanaña' o mpisoroñeo.

18 Nionjomb'eo amy zao t'i Kazaele mpanjaka' i Arame, nialy amy Gate, naho tinava'e; vaho natoli' i Kazele mb'e Ierosalaime ty lahara'e. 19 Le rinambe' Iehoase mpanjaka' Iehoda o raha miavake iaby nengae' Iehosafate naho Iehorame naho i Ahkazià, roae'e, mpanjaka' Iehodao naho o raha nengae'eo vaho ze volamena iaby nizoeñe am-pañajan-drala añ' anjomba' IEHOVÀ naho añ' anjomba' i mpanjakay, vaho nampihitrife'e mb' amy Kazaele mpanjaka' i Arame mb'eo; le napo'e t'Ierosalaime. 20 Ty fitoloña' Ioase ila'e, o tolon-draha'e iabio, tsy fa sinokitse ambokem-pamoliliañe o mpanjaka' Iehodao hao? 21 Niongak' amy zao o mpitoro'eo; nikinia, vaho zinevo' iereo t'Iehoase e Bete-milò†, amy fizotsoañe mb'e Silà‡ mb' eoy. 22 Iozakare§, ana' i Simeate* naho Iehozabade† ana' i Somere‡, mpitoro'e, ty nañoho-doza ama'e, le nihomake vaho nalentek' aman-droae'e an-drova' i Davide ao; le nandimbe aze nifehe t'i Amatsià§ ana'e.

13

1 Amy taom-paha-roapolo-telo' ambi' Iehoase ana' i Ahkazià, mpanjaka' Iehoday, ty namotora' Iehoakaze* ana' Ieho nifeleke Israele e Somerone ao vaho nifeleke folo-taoñe fito'amby, 2 nanao haratiañe am-pivazohoa' IEHOVÀ, nañorike o

† 12:21 Bete-milò: kivohon-toem-pimoneñañe ‡ 12:21 Silà: an-damoke § 12:22 Iozakare: manan'enga * 12:22 Simeate: mahajanjiñe naho mañañoñe; † 12:22 Iehozabade: enga' i Talè; manan-enga ‡ 12:22 Somere: mpamandroñe; forompotse § 12:22 Amatsià: haozara' i Talè * 13:1 Iehoakaze: fanaña' i Talè

hakeo' Iarovame ana' i Nebate nampanaña'e tahiñe Israeleo—tsy niviha'e. ³ Le nisolebotse am' Israele ty haviñera' IEHOVÀ, tolin-dra nainai'e nasese'e am-pità' i Kazaele mpanjaka' i Arame naho am-pità' i Benehadade ana' i Kazaele. ⁴ Aa le nitoreo am' IEHOVÀ t'Iehoakaze vaho hinao' IEHOVÀ; amy te nivazohoe'e ty famorekekeañe Israele naho ty fanindria' i mpanjaka' i Aramey— ⁵ Le nitolora' IEHOVÀ mpandrombake, naho nivotsotse ambanem-pità' o nte-Arameo; vaho nimoneñe an-kibohotse indraike o ana' Israeleo, manahake te taolo. ⁶ Fe tsy napo' iareo o tahin' anjomba' Iarovameo, o nampanañan-kakeo Israeleo, te mone nañaveloa' iareo, ie nitambatse e Somerone ao i hazomangay. ⁷ Tsy nenga'e ondaty ka t'Iehoakaze naho tsy mpiningi-tsoavala limampolo naho sarete folo vaho lahindefo rai-ale, amy te zinama' i mpanjaka' i Aramey iereo le nanoe'e hoe debok' am-pamofohañe eo. ⁸ Aa ty ila' o fitoloña' Iehoakazeo, o fifanehafa'e iabio naho o haozara'eo, tsy fa sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Israeleoy hao? ⁹ Nirotse aman-droae'e t'Iehoakaze, le nalen-teke e Somerone ao, vaho nandimbe aze ampifeheañe t'Iehoase† ana'e.

¹⁰ Amy taom-paha-telopolo-fito' ambi' Ioase mpanjaka' Iehoday ty niorota' Iehoase ana' Iehoakaze nifehe e Israele e Somerone ao, le nifeleha'e folo-tao-eneñ' amby. ¹¹ Nanao raty am-pivazohoa' IEHOVÀ re, le tsy nenga'e ze fonga hakeo' Iarovame ana' i Nebate nampanaña'e

† **13:9** Ioase: Iehoase: mamoy ay, miforoforo

tahiñe Israele, te mone nañaveloa'e. ¹² Ie amy zao ty ila' o fitoloña' Iehoaseo naho o fifanehafa'e iabio, naho o haozarañe nialia'e amy Amazià mpanjaka' Iehodao, tsy fa sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Israeleoy hao? ¹³ Nirotsse aman-droae'e ao t'Iehoase; le niambesatse am-piambesa'e t'Iarovame vaho nalenteke e Somerone ao t'Iehoase mindre amo mpanjaka' Israeleo. ¹⁴ Ie amy zao natindri' ty hasilofañe hampivettrak'aze t'i Elisà; le nizotso mb' ama'e mb'eo t'Iehoase mpanjaka' Israele, nirovetse aze ami'ty hoe: Ry raeko, ry raeko, o sarete' Israele naho o mpiningi'eo! ¹⁵ le hoe ty Elisà ama'e, Andrambeso fale naho ana-pale; vaho nandesa'e fale aman' ana-pale. ¹⁶ Le hoe re amy mpanjaka' Israeley, Asampezo amo faleo ty fità'o, le nasampe'e ama'e eo i fità'ey. Le nasampe' i Elisà am-pità' i mpanjakay ty fità'e. ¹⁷ Le hoe re, Sokafo i lalan-kede atiñanañey; le sinoka'e. Le hoe t'i Elisà. Ahiririño, le nahiriri'e. Le hoe re: Ty ana-palem-pamotsora' IEHOVÀ, ty ana-palem-pandreketañe i Arame; fa hanjevo o nte-Arameo e Afekeo rehe ampara' te fongore'o. ¹⁸ Aa le hoe re : Rambeso o ana-paleo; le rinambe'e. Le hoe re amy mpanjaka' Israeley: Fofoho o taneo; le finofo'e in-telo vaho nijihetse. ¹⁹ Niviñera' indatin' Añaharey naho nanao'e ty hoe : Akore te tsy finofo'o in-eneñe ndra indime; soa te ho linafa'o ampara te nimongotse t'i Arame; ie henaneo ho lafae'o intelo avao t'i Arame.

²⁰ Nihomake t'i Elisà, le nalenteke. Ie henane zay, mpaname i taney boa-taon'e o firimboña' i

Moabeo. ²¹ Teo t'ie nandevene ondaty, le nitalakeseñe ty mpifañoso-malaso; naho nafetsa' iereo an-dona' i Elisà ao i loloy; ie vaho nioza amo taola' i Elisà i loloy le nisotrake vaho nijohañe am-pandia.

²² Finorekeke' i Kazaele amy ze hene andro' Iehoakaze t'Israele. ²³ Fe niferenaiña' IEHOVÀ naho nitretreze'e naho nihaoñe'e ty amy fañina'e amy Avrahame naho Ietsake vaho Iakobey le tsy ninò'e ty hamongotse ndra ty hañifike iareo boak' am-piatrefa'e heike. ²⁴ Nihomak' amy zao t'i Kazaele mpanjaka' i Arame; le nandimbe aze nifehe t'i Benehadade ana'e. ²⁵ Rinambe' Iehoase ana' Iehoakaze indraike boak' am-pità' i Benehadade ana' i Kazaele o rova tinava'e an' aly am-pità' Iehoakaze rae'eo. In-telo ty nandafa' Ioase aze vaho rinambe'e indraike o rova' Israeleo.

14

¹ Amy taom-paha-roe' Iehoase, ana' Iehoakaze mpanjaka' Israeley, ty niorota' i Amatsià ana' Ioase mpanjaka' Iehodà nifehe. ² Roapolo taoñe lime amby re te niorotse nifehe, le nifeleke roapolo taoñe sive amby e Ierosalaime ao. Iehoadinee nte-Ierosalaime, ty tahinan-drene'e. ³ Nanao ty hiti'e am-pivazohoa' IEHOVÀ re, fe tsy nanahake i Davide rae'e fa hambañe an-tsatan-drae'e Ioase ty fitoloña'e. ⁴ Mboe tsy nafaha'e aña o toets' aboo, mbe nanao soroña naho nañoro tsotse amo toets-aboo avao ondatio. ⁵ Ie vaho nioreña am-pità'e i fifeheañey le zinevo'e i mpitoroña nañohò-doza aman-drae'e mpanjaka rey; ⁶ fe tsy vinono'e o ana' i mpamono reio ty

amy sinokitse amy boke Hà' i Mosey, ie nandilia' IEHOVÀy ty hoe: Tsy ho vonoeñe ty amo ana'eo o roaeo, naho tsy ho vonoeñe ty aman-droae'e o anakeo; fa sindre i hakeo'ey ty hamonoañe ondaty. ⁷ Nizevoña'e ty rai-ale' i Edome ambavatanen-tsira ao, le tinava'e añ'aly ty Selà*, ze natao'e ty hoe Ioktile† ampara henane.

⁸ Nampihitrike ìrak' amy Iehoase ana' Iehoakaze, ana' Ieho, mpanjaka' Israele t'i Amatsià nanao ty hoe: Antao hifañisa-daharañe. ⁹ Aa le nampañitrik' amy Amatsià mpanjaka' Iehoda t'Iehoase mpanjaka' Israele, ty hoe: Nampisangitrife' i hisatse e Lebanone añey amy mendoraveñe e Lebanone añe ty hoe: Atoloro amy ana-dahikoy i anak' ampela'oy ho vali'e; vaho niary eo o biby hako' i Lebanoneo nandialia i hisatsey. ¹⁰ Toe zinevo'o ty Edome vaho nampitoabotse azo ty arofo'o; isengeo, fe mitoboha añ'akiba'o ao. Ino ty hitoloña'o ty raty hikorovoha'o, ihe naho Iehoda rekets' ama'o? ¹¹ Fe tsy nañaoñe t'i Amatsià. Aa le nionjomb'eo t'Iehoase mpanjaka' Israele, le nifañisa-daharañe amy Amatsià e Betesemese e Iehoda ao. ¹² Fe nikorovok' añ' atrefa' Israele t'Iehoda vaho songa nitriban-day mb'an-kiboho'e mb'eo. ¹³ Mbore tsinepa' Iehoase mpanjaka' Israele t'i Amatsià mpanjaka' Iehoda, ana' Iehoase, ana' i Ahatsià, e Betesemese le nimb'e Ierosalaime mb'eo vaho rinotsa'e i kijoli' Ierosalaimey boak' an-dalambei' i Efraime pak' an-dalambein-kotsoke eo, efa-jato kiho. ¹⁴ Le

* **14:7** Sela: vato † **14:7** Ioktile: nambanean'Añahare

rinambe'e iaby ze volamena naho volafoty naho fànake nizoeñe añ' anjomba' IEHOVÀ naho amy fañajàm-bara añ' anjomba' i mpanjakaiy naho o ana-dahi'eo ho àntoke vaho nimpoly mb'e Somerone mb'eo. ¹⁵ Aa naho o fitoloña' Iehoase ila'eo, o fifanehafa'eo, ty haozara'e naho ty fialia'e amy Amatsià, mpanjaka' Iehoda, tsy fa sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Israeleoy hao? ¹⁶ Nitrao-piròtse aman-droae'e t'Iehoase, le nalenteke e Somerone ao mindre amo mpanjaka' Israeleo; le nandimbe aze nifehe t'Iarovame ana'e.

¹⁷ Mbe nivelofne folo taoñe lime amby nanon-johy ty fihomaha' Iehoase ana' Iehoakaze, mpanjaka' Israele t'i Amatsià ana' Ioase, mpanjaka' Iehoda. ¹⁸ Le ty ila' o fitoloña' i Amatsiào, tsy fa sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Iehodaoy hao? ¹⁹ Nikililien-dre e Ierosalaime ao le nipolititse mb'e Lakise‡ aña; f'ie nampañitrifeñe e Lakise aña vaho zinevo ao. ²⁰ Nendese' iereo an-tsoavala, le nalenteke e Ierosalaime aman-droae'e, an-drova' i Davide ao. ²¹ Rinambe' ze hene ondati' Iehoda t'i Azarià§ ie nifolo-taoñ' eneñ' amby, ho mpanjaka handimbe i Amatsià rae'e. ²² Namboare'e t'i Elate naho nahere'e am'Iehoda vaho nirotse aman-droae'e ao i mpanjakay.

²³ Ie amy taom-paha folo-lime ambi' i Amatsià ana' Ioase mpanjaka' Iehodà le niorotse nifehe e Somerone ao t'Iarovame ana' Ioase mpanjaka' Israele vaho nifeleke efa-polo taoñe raik' amby. ²⁴ Fe nanao haratiañe ampivazohoa' IEHOVÀ, tsy

‡ 14:19 lakise: tsy tongereñe § 14:21 Azaria: olora' i Talè

nisitaha'e o fonga hakeo Iarovame ana' i Nebate, nampanaña'e tahiñe Israeleo. ²⁵ Nahere'e ty efe-tane' Israele boak' amy fimoahañe e Kamatey* pak'an-dria' i Arabày† ty amy tsara' IEHOVÀ Andrianañahare' Israele, nitsarae'e ampità' Ionà‡ mpitoro'e, ana' i Amitay§, mpitoky, nte-Gatakeferey*. ²⁶ Amy te nivazoho' IEHOVÀ ty hasotria' Israele, t'ie vata'e nafaitse; fa tsy eo ty nagabeñe ndra ty nadoñe hidada, ndra iaia ty hañolotse Israele; ²⁷ le tsy tsinara' IEHOVÀ ty hamaopaohañe ty tahina' Israele ambanendikerañe ao; f'ie rinomba'e ampità' Iarovame, ana' Ioase. ²⁸ Aa naho o fitoloña' Iarovame ila'eo, ze he'e nanoe'e, naho i haozara'ey, o fialia'eo naho ty nampibaliha'e am' Iehodà ho a Israele t'i Damesèke vaho i Kamate; tsy fa sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Israeleoy hao? ²⁹ Nirotsse aman-droae'e mpanjaka' Israeleo t'Iarovame, vaho nandimbe aze nifehe t'i Zekarià†, ana'e.

15

¹ Amy taom-paha roapolo-fito' ambi' Iarovame mpanjaka' Israeley, ty niorota' i Azarià* ana' i Amatsià mpanjaka' Iehodà nifehe. ² Ni-folotaoñ'eneñ' amby re te niorotse nifeleke, le nifehe limampolo taoñe ro' amby e Ierosalaime

* 14:25 Kamate: Rova fatratse † 14:25 Arabà: (liolio): forototo ‡ 14:25 Ionà: Deho § 14:25 Amitay: to * 14:25 Gata-kefere: fampipiritañe ampongabe.. † 14:29 Zekaria: naho Zakaria: fitiahiañe i Talè * 15:1 Azarià: mpijanjiñe i Talè

ao; Iekoliae† nte-Ierosalaime, ty tahinan-drene'e.
³ Nitolon-kavantañañe am-pivazohoa' IEHOVÀ re, hambañe amo hene fitoloñan-drae'e Amatsiào.
⁴ Fe mboe tsy nafahañe o toets' aboo; nitolompanao soroñe naho nañoro tsotse amo toets-aboo avao ondatio. ⁵ Linama' IEHOVÀ haangamae i mpanjakay ampara' ty andro nihomaha'e vaho nimoneñe añ' akiba navike ao. Iotame‡, ana' i mpanjakay, ty nifehe' i anjombay, naho nizaka ondati' i taneio. ⁶ Ty ila' o fitoloña' i Azariào, o nanoe'e iabio; tsy fa sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Iehodaoy hao? ⁷ Nitrao-pirotse aman-droae'e t'i Azarià, le nalenteke aman-droae'e an-drova' i Davide ao; le nandimbe aze nifehe t'Iotame ana'e.

⁸ Amy taom-paha-telopolo-valo' ambi' i Azarià mpanjaka' Iehoday, te nifeleke Israele t'i Zekarià ana' Iarovame enem-bolañe e Somerone ao. ⁹ Nanao raty am-pivazohoa' IEHOVÀ re, manahak' an-droae'e, tsy nisitaha'e o hakeo nampanaña' Iarovame ana' i Nebate tàhiñe Israeleo. ¹⁰ Nikinia aze t'i Salome§, ana' Iabese le zinevo'e añatrefa' ondatio, vaho vinono'e, le nandimbe aze nifeleke. ¹¹ Aa ty ila' o fitoloña' i Zekariào, oniño t'ie sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Israeleoy. ¹² Le niheneke ty nitsarae' IEHOVÀ am' Ieho ami'ty hoe; O ana'o pak' an-tariratse fah' efatseo ty hambesatse amy fiambesa' Israeley, le zay ty ie. ¹³ Niorotse nifehe amy taom-paha-telo-

† 15:2 Iekolae: maozatse ty am' IEHOVÀ ‡ 15:5 Iotame: Iòe ro vantañe § 15:10 Salome: tamben-kasoa; vale-fate

polo-sive' ambi' i Ozià* mpanjaka' Iehodaiy t'i Salome ana' Iabese† le nifeleke volan-draiike do'e e Somerone ao. ¹⁴ Nionjoñe boak'e Tirtsà t'i Menakeme‡ ana' i Gadý§, le nivotrake e Somerone eo, naho zinevo'e t'i Salome, ana' Iabese, e Somerone ao naho vinono'e vaho nandimbe aze nifeleke. ¹⁵ Aa naho o fitoloña' i Salome ila'eo, i kilily nanoe'ey, oniño t'ie sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Israeleoy. ¹⁶ Zinevo' i Menakeme amy zao ty Tifsà*, ze tama'e ao iaby naho o mañohok' azeo pake Tirtsà; amy t'ie tsy nisokafe' iereo; aa le linafa'e vaho niriata'e iaby ze rakemba nivesatse ao. ¹⁷ Amy taom-paha-telopolo-sive' ambi' i Azarià mpanjaka' Iehodày ty niorota' i Menakeme ana' i Gadý nifeleke Israele, le nifehe folo taoñe e Somerone ao. ¹⁸ Nanao raty am-pivazohoa' IEHOVÀ re, le tsy napo'e amo hene andro'eo o hakeo nampanaña' Iarovame ana' i Nebate tahiñe Israeleo. ¹⁹ Naname i taney t'i Pole† mpanjaka' i Asore‡, le natolo' i Menakeme amy Pole ty talenta§ volafoty arivo soa te ho ama'e ty fità'e hamentea'e i fifeheañey. ²⁰ Sinaze' i Menakeme drala t'Israele, boak' amo fanalolahy mpañalealeo, songa hakare' ondatio ty sekele limampolo hatolotse amy mpanjaka' i Asorey, vaho nibalik' aña i mpanjaka' i Asorey le

* **15:13** Ozia: haozara' IEHOVÀ † **15:13** Iabese: maike; hasalaraña ‡ **15:14** Menakeme: mpañohò § **15:14** Gadý: nte Gade: osen'A', Talèn-kafaleaña * **15:16** Tifsà: fiariaña; fitsamboañaña; lia; † **15:19** Pole: voa-maike; fandrotsahaña ‡ **15:19** Asore; tane' i Sore: fale; zotike; hente § **15:19** Talenta: sekele 3000 ty talenta raike

tsy nitambatse amy taney. ²¹ Aa naho o fitoloña' i Menakeme ila'eo, ze hene nanoe'e, tsy fa sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Israeleoy hao? ²² Nitrao-piròtse aman-droae'e ao t'i Menakeme, le nandimbe aze nifehe t'i Pekaià*, ana'e. ²³ Amy taom-paha-limampolo' i Azarià mpanjaka' Iehoday, te niorotse nifehe Israele e Somerone ao t'i Pekaià ana' i Mena-heme; le nifeleke roe taoñe. ²⁴ Nanao ze raty am-pivazohoa' IEHOVÀ re; tsy nisitaha'e o tahi' Iarovame ana' i Nebate nampanaña'e hakeo Israeleo. ²⁵ Nikinia aze amy zao t'i Pekà† ana' i Remalià‡, sorotà'e, le nanjevoñ' aze e Somerone, amy fitalakesañ' abo' i anjomba' i mpanjakaiy ao, rekets' i Argobe§ naho i Ariè* vaho ondaty limampolo nte-Gilade nindre ama'eo; vinono'e, vaho nandimbe aze nifehe. ²⁶ Aa naho o fitoloña' i Pekaià ila'eo, o hene nanoe'eo, tsy fa sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Israeleoy hao?

²⁷ Amy taom-paha-limampolo-ro' ambi' i Azarià, mpanjaka' Iehodày, le niorotse nifehe e Israele e Somerone ao t'i Pekà ana' i Remalià vaho nifeleke roapolo taoñe. ²⁸ Nanao haratiañe am-pivazohoa' IEHOVÀ, tsy nisitaha'e o tahi' Iarovame ana' i Nebate, nampanaña'e hakeo Israeleo. ²⁹ Tañ' andro' i Pekà mpanjaka' Israele, ty nanamea' i Tiglate-pilèsere† mpanjaka' i

* **15:22** Pekaià: i sinoka' IEHOVÀ fihaino † **15:25** Pekà: fihaino misokake ‡ **15:25** Remalià: arova' IEHOVÀ § **15:25** Argobe: tane hoba * **15:25** Ariè: liona: farasy jabajaba † **15:29** Tiglate-pilèsere: mpandrohy mpanese

Asore, le tinava'e t'Iione‡, i Abel-bete-maakà§, Ianoà*, i Kedese†, i Kazore‡, i Gilade naho ze hene tane Naftalý vaho nendese'e an-drohy mb'e Asore aña. ³⁰ Kinilili' i Hoseà§, ana' i Elà* t'i Pekà, ana' i Remalià, le linafa'e naho vinono'e vaho nandimbe aze nifehe amy taom-paha-roapolo' Iotame ana' i Ozià. ³¹ Aa naho o fitoloña' i Pekà ila'eo, o nanoe'eo, oniño t'ie misokitse amy bokem-pamoliliaña o mpanjaka' Israeleoy.

³² Amy tom-paharoe' i Pekà, ana' i Remalià, mpanjaka' Israeley, te niorotse nifehe e Iehodà t'Iotame ana' i Ozià. ³³ Roapolo taoña lime amby re te niorotse nifeleke, le nifehe folo taoña enei' amby e Ierosalaime ao, Ierosoae† ana' i Tsadoke, ty tahinan-drene'e. ³⁴ Nanao ty havantañaña am-pihaino' IEHOVÀ re, hene norihe'e ty satan-drae'e Ozià. ³⁵ Fe tsy nafahaña aña o toets' aboo; mbe nanao soroña naho nañenga ey ondatio. Namboare'e ty lalambei' ambone' i anjomba' IEHOVÀ. ³⁶ Aa naho o fitoloña' Iotame ila'eo, ze hene nanoe'e, tsy fa sinokitse amy bokem-pamoliliaña o mpanjaka' Iehodàoy hao? ³⁷ Namototse nañirake i Retsine‡ mpanjaka' i Arame naho i Pekà ana' i Remalià, haname Iehodà t'IEHOVÀ henane zay.

‡ 15:29 Iione: heheke; fihaino; rano migoaña § 15:29 Abel-bete-maakà: fiandraza' i Bete: akiba, Maakà: tinindry; tsorodea; mireketse * 15:29 Ianoà: mitofa; mihenekeneke; mikinia † 15:29 kedese: fipaliraña ‡ 15:29 Kazore: Anjomba fatratse § 15:30 Hoseà: fandrombahaña * 15:30 Elà: kobay (hatae); haozaraña † 15:33 Ierosoae: ombelaha mavo; fanañaña; lova ‡ 15:37 Retsine: zoton-tro; irake

³⁸ Nitrao-piròtse aman-droae'e t'Iotame le nalen-tek' aman-droae'e an-drova' i Davide ao; vaho nandimbe aze nifehe t'i AhkazeŠ ana'e.

16

¹ Niorotse nifehe t'i Ahkaze ana' Iotame mpanjaka' Iehodà amy taom-paha-folo-fito' ambi' i Pekà ana' i Remaliày. ² Roapolo taoñe ty Ahkaze t'ie niorotse nifehe, le nifeleke folo taoñe eneñ' amby e Ierosalaime ao; f'ie tsy nanahake i Davide rae'e mpanao ty hiti'e am-pihaino' IEHOVÀ Andrianañahare'e. ³ Te mone nañavelo an-tsata o mpanjaka' Israeleo, mbore nampisorohe'e añ'afo i ana-dahi'ey, ami'ty haloloa' o kilakila ondaty nandroaha' IEHOVÀ aolo' o ana' Israeleoo. ⁴ Nanao soroñe naho nañenga amo toets' aboo re, naho amo haboaño, le ambane' ze atao hatae mandrevake iaby.

⁵ Nionjomb'e Ierosalaime mb'eo amy zao t'i Retsine mpanjaka' i Arame, naho i Pekà ana' i Remalià mpanjaka' Israele hialy; le narikatohe' iareo t'i Ahkaze f'ie tsy nahagioke. ⁶ Nampoli' i Retsine amy Arame henane zay t'i Elate*, le rinoa'e boak' Elate ao o nte-Iehodao naho nivotrake Elate o nte-Edomeo vaho nimoneñe ao pak' androany. ⁷ Aa le nañitrike irak' amy Tiglatepilesere mpanjaka' i Asore re, nanao ty hoe; Mpitoro'o naho ana'o raho, mionjona mb' etoa naho rombaho am-pitam-panjaka' i Arame vaho am-pitam-panjaka' Israele, ie fa nitroatse amako. ⁸ Aa le rinambe' i Ahkaze ty volafoty naho ty

Š **15:38** Ahkaze: mpanDRAMBE; mpanañe * **16:6** Elate: haozarañe; kobay

volamena nizoeñe añ' anjomba' IEHOVÀ naho am-pañajam-bara añ' anjombam-panjaka ao le nampisangitrife'e ho ravoravo amy mpanjaka' i Asorey aña. ⁹ Nañaña aze ty mpanjaka' i Asore le nionjomb'e Damesèke mb'eo ty mpanjaka' i Asore nitavaña naho nendese'e an-drohy mb'e Kire† mb'eo ondati'eo vaho zinevo'e t'i Retsine.

¹⁰ Nimb'e Damesèke mb'eo t'i Ahkaze hifampigaoña amy Tiglate-pilesere mpanjaka' i Asore, le niisa'e ty kitrely e Damesèk' ao; le nampihitrife' i Ahkaze mpanjaka amy Oriià‡ mpisoroña ty sare' i kitreliy, naho ty vinta'e—ty fitseneaña aze iaby.

¹¹ Aa le niranjie' i Oriià i kitreliy; i nañitrifa' i Ahkaze mpanjaka ama'e boake Damesèk' aña ty nitsenea' i Oriià mpisoroña aze, vaho nimpoly boake Damesèke t'i Ahkaze mpanjaka. ¹² Aa ie pok' eo boake Damesèke i mpanjakay, nizoe' i mpanjakay i kitreliy; le nitotok' amy kitreliy i mpanjakay vaho nañenga ama'e; ¹³ nemboha'e i engan-koroa'ey, naho i engan-tsatrin' arofo'ey, naho nadoa'e eo i enga ranoy, vaho nafitse'e amy kitreliy ty lio' o engam-panintsiañaño. ¹⁴ Le navi'e boak' aolo' i anjombay i kitrely torisike añaatrefa' IEHOVÀy, ie boak' añaivo' i kitreli'ey naho i anjomba' IEHOVÀy, vaho napo'e avara' i kitreli'ey eo. ¹⁵ Linili' i Ahkaze mpanjaka t'i Oriià mpisoroña, ami'ty hoe: Amy kitrely jabajabay ty isoroñaña maraindraña naho i enga-mahakama harivay naho i fisoroña' i mpanjakaiy naho i enga-mahakama'ey naho o fonga fisoroña' ondati' i taneio naho o enga mahakama' iareoo

† 16:9 Kire; rova; kijoly; fifañoñaña ‡ 16:10 Oriià: ndra Orià: failoko t'IEHOVÀ

naho o enga-rano' iareoo, le afitsezo ama'e iaby ty lio' o soroñañe iabio naho ty lio' ze hene engaeñe; fe ho ahy hañontaneako i kitrely torisikey. ¹⁶ Aa le nanoe' i Oriià mpisoroñe iaby ty nandilia' i Ahkaze mpanjaka aze. ¹⁷ Tsinera' i Ahkaze mpanjaka ty lifi' o kalesio, le nakatra'e o kovetao; le nazotso'e boak' amo añombe-torisike ambane'eo i sajoa-beiy vaho napo'e ambone vato linamake eo. ¹⁸ Le nafaha'e amy anjomba' IEHOVÀy i lampalampa niranjiañe amy anjombay ho amo SABATAO naho i fimoahañe mb' añ' anjombam-panjaka alafe'ey, ty amy mpanjaka' i Asorey. ¹⁹ Aa naho o fitoloña' i Ahkaze ila'e nanoe'eo, tsy fa sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Iehodaoy hao? ²⁰ Le nitrao-pirôtse aman-droae'e t'i Ahkaze naho nalenteke aman-droae'e an-drova' i Davide ao vaho nandimbe aze nifehe t'i Kezkià§ ana'e.

17

¹ An-taom-paha folo-ro' ambi' i Ahkaze mpanjaka' Iehodày ty niorota' i Hosea ana' i Elà nifehe Israele e Somerone ao sive taoñe. ² Le nanoe'e haratiañe am-pivazohoa' IEHOVÀ, f'ie tsy nana-hake o mpanjaka' Israele taolo'eo. ³ Nionjomb' ama'e mb'eo t'i Salmanesere* mpanjaka' i Asore; le ninjare mpitoro'e t'i Hosea vaho nandroroñe ama'e. ⁴ Fe nahaoniñe kilily amy Hosea ty mpanjaka' i Asore, amy te nañitri-fa'e irake t'i So†, mpanjaka' i Mitsraime vaho tsy ninday

§ 16:20 Kezkià: haozara' IEHOVÀ * 17:3 Salmanesere: mirohy; fonitse; avake † 17:4 So: fañaranañe; lamba marerarerera

rorotse amy mpanjaka' i Asorey manahake ty lili'e boa-taoñe; aa le narindri'e an-drohy amporozò ao. ⁵ Nionjomb'eo nanitsike i tane iabiy ty mpanjaka' i Asore le nigodañe mb'e Somerone vaho niarikatok' aze telo taoñe. ⁶ Amy taompaha sive' i Hoseay, le naname i Somerone ty mpanjaka' i Asore vaho nendese'e mb'e Asore mb' eo t'Israele le napo'e e Kalake‡ vaho e Kabore§ marine ty rano Gozane* an-drova' o nte-Madaio† aña.

⁷ Toly amy zao ty hakeo' o ana' Israeleo amy IEHOVÀ Andrianañahare' iareo, i nañakats' iareo an-tane' Mitsraime boak' am-pità' i Parò mpanjaka' i Mitsraimey, ie nañeveña amo 'ndrahare ila'eo ⁸ naho nañavelo am-pañè' o kilakila' ondaty rinoa' IEHOVÀ añaatrefa' o ana' Israeleo vaho ty amo sata' o mpanjaka' Israeleo. ⁹ Nanoe' o ana' Israeleo am' IEHOVÀ Andrianañahare' iareo aña'etak' ao o tsy havokaraña, nandranjy toets' abo an-drova' iareo iaby, boak' am-pitalakesañ' abo pak' an-drova mifahetse. ¹⁰ Naho najado' iareo amy ze atao haboña naho ambane' ze hatae mandrevake iaby o Aserào naho o hazomangao; ¹¹ le nañembok' ao manahake o kilakila' ondaty sinoi' IEHOVÀ aolo' iareo, vaho nandranjy raha tsereheña hampiviñetse IEHOVÀ; ¹² ie nitoroña o hazomanga nafa' IEHOVÀ am' iereo ty hoe: Ko manao zao. ¹³ Mbore nanjehazehà' IEHOVÀ t'Israele naho Iehodà, aña mo mpitokio naho o mpioniña iabio, ami'ty hoe:

‡ **17:6** Kalake: fandambañaña le § **17:6** Kabore: mpandray anjara; mpireketse * **17:6** Gozane: volonañondry; mpamañaña † **17:6** Meday: tane añaivo

Iambohò o sata rati' areoo, naho ambeno o fepèkoo naho o fañèko amy Hake liniliko androae' areo vaho nampihitrifeko ama' areo am-pità' o mpitoky mpitorokooy. ¹⁴ Fe tsy hinao' iereo, te mone nampijiringàm-pititia, manahake o fititian-droae' iareoo, ie mboe lia'e tsy niato amy IEHOVÀ Andrianañahare' iereo. ¹⁵ Natorifi' iereo o fañè'eo naho i nifañinà'e aman-droae' iareoy naho o taroñe nizehazehà'e am' iereo; nañorike hakoahañe iereo naho ninjare kòake, le nañorike o kilakila' ndaty nañohoke iareoo; o nafanto' IEHOVÀ am' iereo te tsy itsikombeañe. ¹⁶ Nado' iereo ze hene lili' IEHOVÀ Andrianañahare' iereo, naho nampitranahé' iereo Aserà, naho bania roe, naho nampitroatse hazomanga naho nitalaho amy valobohòn-dindiñey, vaho nitoroñe i Baale. ¹⁷ Nampirangae' iereo añ' afo o ana-dahy naho anak' ampela' iareoo, naho nanikily vaho namoreke, le nandeta-batañe hanao haloloañe am-pivazohoa' IEHOVÀ hiviñera'e. ¹⁸ Aa le niviñera' IEHOVÀ t'Israele vaho nafaha'e ampivazohoa'e; leo raïke tsy napo'e naho tsy i fifokoa' Iehodày avao. ¹⁹ Toe tsy nambena' Iehoda ka o lili' IEHOVÀ Andrianañahare' iareoo te mone nañavelo amo fañè' nitoloña' Israeleo. ²⁰ Fonga naforintse' IEHOVÀ ty tarira' Israele, le nampisotrie'e naho natolo'e am-pitam-pamaoke vaho nahifi'e boak' am-pivazohoa'e. ²¹ Rinia'e boak' añ' anjomba' i Davide ao iereo; le nanoe' iereo mpanjaka t'Iarovame ana' i Nebate, le nasinta' Iarovame tsy hañorike IEHOVÀ t'Israele, ie nampanañe'e hakeo jaba-

jaba. ²² Fonga nañavelo amo tahi' Iarovameo; tsy nisitaha' iareo; ²³ ampara' te nasinta' IEHOVÀ am-pivazohoa'e t'Israele, amy tsinara'e am-pità' ze hene mpitoky mpitoro'ey. Aa le nasese androhy boak' an-tane'e ao t'Israele, mb'e Asore aña am-para' te henane.

²⁴ Ninday ondaty boak'e Bavele naho Kote, naho Avà, naho Kamate, naho Sefarvaine aña ty mpanjaka' i Asore, vaho navotra'e amo rova' i Someroneo handimbe Israele; le nifanaña' iareo t'i Somerone vaho nimoneña amo rova'eo. ²⁵ Ie namototse nimoneña ao, naho mboe tsy nañeveña am' IEHOVÀ, le nañiraha' IEHOVÀ liona nanjevoña ty ila'e. ²⁶ Aa le nanao ty hoe amy mpanjaka' i Asorey iereo: Tsy fohi' ze kilakila 'ndaty navì'o naho navotra'o amo rova' i Someroneo ty lilin' Andrianañahare' i taney; toly ndra nañiraha'e liona, le inao, ie tsy mahafohiña o lilin' Añahare' i taneio ty namonoa' o lionao. ²⁷ Le hoe ty nandilia' i mpanjaka' i Asorey: Andeso mpisoroña raiké hirik' amo nasese' areo boak'aoo; le ampombao mb'eo himoneña ao hañòke iareo ty lilin' Andrianañahare' i taney. ²⁸ Aa le nimb' eo ty raik' amo mpisoroña nendeseña boake Someroneo le nimoneña e Betele ao, vaho nanare'e ty hañeveña am' IEHOVÀ. ²⁹ Fe fonga namboatse ty 'ndrahare'e i fifeheaña rey, le napo'e amo toets' abo rinanji' o nte-Someroneoo, songa fifeheaña an-drova nimoneña'e ao.

³⁰ Namboare' o nte-Baveleo ty Sokote-benote‡,

‡ **17:30** Sokote-benote: kijan-kakarapiloa' i Bavele

naho namboare' o nte-Koseo t'i Nergale[§], naho namboare' o nte-Kamateo ty Asimae*³¹; naho namboare' o nte-Avìo ty Nibkaze naho i Tartake vaho sinodo' o nte-Sefarvaineo amy Adrameleke naho i Anameleke, 'ndrahare' o nte-Sefarvaineo, añ'afo ao o ana' iareoo. ³² Mbore nañeveñe amy IEHOVÀ, mbore noriza' iareo boak' am' iareo ao ty mpisoron-toets' abo hitoloñe amo kibohon-toets' aboo ho a iareo. ³³ Nañondrañe am' IEHOVÀ iereo mbore nitoroñe o 'ndrahare' iareoo, ami'ty sata' o kilakila'ndaty nañakarañe iareo boak' am-pandrohizañe aña. ³⁴ Mbe mañorike ty sata' iareo taolo pak' androany, tsy añaevaña' iareo t'IEHOVÀ, tsy ambena' iareo o fañè'eo naho o fepè'eo naho i Tsara'ey vaho o fepètse linili' IEHOVÀ o ana' Iakobe nikanjje'e ty hoe Israeleoo; ³⁵ ie nanao' IEHOVÀ fañina, vaho nafanto'e am'iereo ty hoe; Ko hembrañe amo 'ndrahare ila'eo, ko ibokobokoañe ndra itoroñañe, ndra isoroñañe; ³⁶ fa IEHOVÀ nañakatse anahareo an-tane Mitsraime an-kaozaran-dra'elahy naho am-pitàñe natorakitsi'e, Ie ty añaevaña' areo, le Ie ty italaho' areo vaho Ie ty hisoroña' areo; ³⁷ le o fañèo naho o fepètseo naho i Hake vaho o lily sinoki'e ama' areoo ro hambena' areo hanoñe nainai'e; fa tsy añaevañañe o 'ndrahare ila'eo; ³⁸ le ko haliño i fañina nanoeko ama' areoy; vaho ko hembrañe amo 'ndrahare ila'eo; ³⁹ IEHOVÀ Andrianañahare' areo avao ty añaevaña' areo; le Ie ty hamotsotse anahareo am-pità' o fonga rafelahio.

§ 17:30 Nergale: fanalolahy: 'ndraharen-Kose * 17:30
Asimae: hakeo; 'ndraharen-Kamate

⁴⁰ F'ie tsy nañaõñe, te mone nanao ty nahazatse.

⁴¹ Aa le nañeveñe am' IEHOVÀ o fifehaño mboore nitoroñe o hazomanga' iareo; orihe' o ana'eo naho o anan' ana'eo ty satan-droae' iareo pak'androany.

18

¹ Ie tan-taom-paha-telo' i Hosea, ana' i Elà mpanjaka' Israele, le niorotse nifehe t'i Kezkià, ana' i Ahkaze, mpanjaka' Iehodà. ² Roapolo toañe lime amby re te niorotse nifehe; le nifeleke roapolo taoñe sive' amby e Ierosalaime. I Abý*, ana' i Zakarià† ty tahinan-drene'e. ³ Nanao ty havantañañe am-pivazohoa' IEHOVÀ re, manahake ze hene satan-drae'e Davide. ⁴ Nafaha'e o toets' aboo naho dinemo'e o hazomangao, naho finira'e o Aserào, vaho finorefore'e i mereñe torisike niranjie' i Mosèy; amy te nañembok' ama'e o ana' Israeleo ampara' i andro zay, le nitokaveñe ty hoe Nekostane‡. ⁵ Niatoa'e t'IEHOVÀ Andrianañahare' Israele; kanao tsy amo hene' mpanjaka' Iehodao naho amo taolo'eo ty nanahak' aze. ⁶ Nitambozore'e t'IEHOVÀ, le tsy nenga'e ty fañorihañe aze, fa nambena'e o lili'e linili' IEHOVÀ i Mosèo. ⁷ Nindre ama'e t'IEHOVÀ, le niraorao re ndra aia' aia ty nomba'e; niolà'e ty mpanjaka' i Asore le tsy nitoroñe'e. ⁸ Zinevo'e o nte-Pelistio pak' Azà naho o mañohok' azeo; boak' am-pitalakesañ' abo pak' an-drova miki-joly.

* **18:2** Abý: raeko † **18:2** Zakarià: nahatiahy t'i Andrianañahare ‡ **18:4** Nekostane: raha torisike tsy jefa'e

⁹ Ie amy taom-paha-efa' i Kezkià mpanjakay, naho ty taom-paha' fito i Hosea, ana' i Elà mpanjaka' Israele te nionjomb'e Somerone t'i Salmanesere mpanjaka' i Asore, nañarikatok' aze. ¹⁰ Nahamodo telo taoñe iereo vaho naharambe aze; amy taom-paha' ene' i Kezkià naho ty taom-paha sive' i Hosea mpanjaka' Israele, ty nitavaneñe i Somerone. ¹¹ Nasese' ty mpanjaka' i Asore mb'e Asore mb'eo t'Israele, vaho napò'e e Kalà aña naho añ' olo' i Kabore, saka' i Gozane, vaho amo rova nte Medaio; ¹² amy t'ie tsy nañaofne ty fiarañanaña' IEHOVÀ Andrianañahare' iareo, te mone nivalik' amy fañina'ey naho ze he'e nandilia' i Mosè mpitoro' IEHOVÀ; tsy jinanji' iareo tsy nanoe' iereo. ¹³ Amy taom-paha folo-efats'ambi' i Kezkià, le nionjomb' amo rova-fatrats' Iehodao t'i SankeribeŠ mpanjaka' i Asore vaho rinambe'e. ¹⁴ Le nampihitrik' amy mpanjaka' i Asore e Lakisey t'i Kezkià mpanjaka' Iehoda nanao ty hoe: Nandilatse raho, miengà ahy, le ho vaveko ze hapò'o amako. Le sinaze' i mpanjaka' i Asorey volafoty telon-jato talenta naho volamena telopolo talenta t'i Kezkià mpanjaka' Iehodà. ¹⁵ Fonga natolo' i Kezkià aze ze volafoty nizoeñe añ' anjomba' IEHOVÀ naho am-pañajàm-bara añ'anjombampanjaka ao. ¹⁶ Tinampa' i Kezkià amy zao ty volamena an-dalambein' anjomba' IEHOVÀ naho boak' amo tokonañe nipakore' i Kezkià mpanjakao; vaho natolo'e amy mpanjaka' i Asorey. ¹⁷ Nirahe' i mpanjaka' i Asorey boak'e Lakise

Š 18:13 Sankeribe: mandrotsake

mb'amy Kezkia mpanjaka e Ierosalaime mb'eo t'i Tartane* naho i Rabsarise†, vaho i Rabsakè‡, reketse lahin-defo tsifotofoto. Nionjomb' eo iereo naho nivotrake e Ierosalaime, ie pok'eo le nimb'an-talahan' antara ambone an-dala' i tondam-panasay mb'eo vaho nijohañe ey. ¹⁸ Ie kinanji' iereo i mpanjakay le niakatse mb' am' iereo mb'eo t'i Eliakime§ ana' i Kilkià*, mpifehe o añ' anjombao naho i Sebnà† mpanokitse vaho Ioà‡ ana' i Asafe§ mpamolily. ¹⁹ Le hoe t'i Rabsakè am' iereo: Ano ty hoe t'i Kezkià: Hoe i mpanjaka ra'elahy mpifehe' i Asorey: Ino ze o fiatoañe iatoa' o zao? ²⁰ Atao' o te fanoroañe naho haozarañe ente-mialy hao ty fivolan-tsoñy? Ia arè ty iatoa' o, te ihe niola amako? ²¹ Inao hey, te niatoa' o i fitoñom-bararata dinemokey, i Mitsraime; ie iatoa' ondaty le ho voa ty taña'e, toe hitomboha'e; zay t'i Parò mpanjaka' i Mitsraime amy ze hene miato ama'e. ²² Fe naho anoa'areo ty hoe: Iatoa'ay t'IEHOVÀ Andrianañahare'ay; Tsy Ie hao ty nañafaha' i Kezkia o toets-abo'eo naho o kitreli'eo, vaho nanao ty hoe am' Iehodà naho am' Ierosalaime: Mitalahoa añatrefa' ty kitrely e Ierosalaime toy? ²³ Aa ehe, ano parè amy talèko mpanjaka' i Asorey; fa hatoloko azo ty soavala ro' arivo naho mahatongoa mpinin-gitse ama'e rehe. ²⁴ Aa vaho akore ty hampi-

* **18:17** Tartane: zeneraly; mpifehe bey † **18:17** Rab'sarise: mpifehe o mpiatrakeo ‡ **18:17** Rab'sakè: mpitam-pitovi' i roandriañey § **18:18** Eliakime: fiheren-ko velon' Añahare

* **18:18** Kilkià: anjarako t'i Andrianañahare † **18:18** Sebnà: ty mitofa; ty mirohy ‡ **18:18** Ioà: filongoañe; rahalahi' IEHOVÀ § **18:18** Asafe: mpanontoñe

toliha' o ty laharam-pifehe' i faragidrom-pitoron-
 talèkoy? vaho iatoa' o t'i Mitsraime hahazoa' o
 sarete naho mpiningitse! ²⁵ Atao' o te tsy amako
 hao t'IEHOVÀ, zaho nionjom-b'an-toetse toy han-
 drotsake aze? Nanao ty hoe amako t'IEHOVÀ:
 Tameo i taney vaho rotsaho. ²⁶ Aa le hoe t'i
 Eliakime ana' i Kilkià naho i Sebnà vaho Ioà
 amy Rab' sakè: Ehe, misaontsia amo mpitoro'oo
 an-tsaontsi' i Arame fa fohi'ay, le ko misaontsy
 an-tsaontsi' o nte-Iehodao an-dravembia' ondaty
 ambone' o kijolio eio. ²⁷ Fe hoe ty nanao'
 Rab'sakè, Nañirak' ahy hamb' amy talè'oy naho
 ama' areo hivolañako o entañe zao, fa tsy
 amo mitobok' amo kijolioo ka? hahafitraofa'
 iareo filintseñe ty fiamonto'e naho finoñe ty
 arirano'e? ²⁸ Niongak' amy zao t'i Rab'sakè,
 nipazake ty hoe an-tsaontsi' Iehoda: Janjiño ty
 enta' i mpanjaka ra'elahy, mpifehe' i Asorey.
²⁹ Hoe i mpanjakay: Ko enga' areo hamañahy
 anahareo t'i Kezkia. Fa tsy ho lefe'e ty hamo-
 tsotse anahareo am-pità'e. ³⁰ Le ko enga' areo
 t'i Kezkia hampiato anahareo am' IEHOVÀ, ami'ty
 hoe: Toe handrombak' antika t'IEHOVÀ, vaho tsy
 hatolotse am-pitàm-panjaka' i Asore ty rova toy.
³¹ Ko janjiñeñe t'i Kezkia; fa hoe ty mpanjaka'
 i Asore: Mifampilongoa amako, le miavota
 mb'amako; le songa hikama amy vahe'ey, naho
 amy sakoa'ey vaho sindre hitohoke an-dranon-
 kadaha'e; ³² ampara' te hamb'eo raho hanese
 anahareo mb'an-tane manahake ty anahareo,
 tanen-tsako naho divay, tane ama' mofa naho
 tanem-bahe, tanen-katae olive naho tantele, soa
 t'ie ho veloñe fa tsy hihomake; le ko haoñe'

areo t'i Kezkià, ie sigihe'e ami'ty hoe: Ho hahà' IEHOVÀ tika. ³³ Aa vaho eo hao ty 'ndraharenkilakila' ndatio nahavotsotse ty tane'e am-pitàmpanjaka' i Asore? ³⁴ Aia o 'ndrahare' i Kamate naho i Arpadeo*? aia o 'ndrahare' i Sefarvaim naho i Henà† vaho Ivà‡? Nahahaha' iereo an-tañako hao ty Somerone? ³⁵ Ia amo fonga 'ndrahare' o fifelehañeo ty nahavotsotse i borizà'ey an-tañako? te hahafañaha' IEHOVÀ an-tañako t'Ierosalaime? ³⁶ Fe nianjiñe avao ondatio, leo volañe raïke tsy natoï' iareo ami'ty nandilia' i mpanjakay ty hoe: Ko manoiñe aze. ³⁷ Nimb' amy Kezkià mb'eo an-tsiky riniatse t'i Eliakime, ana' i Kilkià, mpifehe' i anjombay naho i Sebna mpanokitsey vaho Ioà mpamoliliy nitalily i enta' i Rab'sakèy.

19

¹ Ie jinanji' i Kezkià zay, le rinia'e o saro'eo naho nisikin-gony vaho nizilik' añ' anjomba'IEHOVÀ ao. ² Nampihitrife'e mb'am' Iesaià, mpitoky, ana' i Amotse, mb'eo t'i Eliakime mpiaolô' i anjombay, naho i Sebna mpanokitse, vaho o androanavim-pisoroñeo songa nisaron-gony, ³ ninday ama'e ty hoe: Hoe t'i Kezkià: Andron-kankañe naho trevoke vaho teratera ty andro toy, fa an-titotse te hisamake o ajajao fe po-haozarañe. ⁴ Hera, ho janjiñe' IEHOVÀ Andrianañahare'o i enta' i Rab'sakè nahitri' i

* **18:34** Arpade: hazava-pijeñañe; rova fatratse † **18:34** Henà: mitsobore ‡ **18:34** Ivà: rotsake; nianto

mpanjaka' i Asore, talè'eiy, nanigike an' Andrianañahare veloñe, hitrevoha' IEHOVÀ Andrianañahare'o o fivolañe jinanji'eo; le ihalalio i sehanga'ey. ⁵ Aa le nimb' am' Iesaià mb'eo i mpitoro' i Kezkià rey. ⁶ Le hoe t'Iesaià tama'e: Zao ty ho saontsie' areo amy talè' areoy: Hoe ty tsinara' IEHOVÀ: Ko hembrañ' amo volañe jinanji'oo, o niteraterà' o mpitoro' i mpanjaka' i Asoreio ahikoo. ⁷ Oniño t'ie ho fañahieko hijanjiña'e toloom-boetse naho himpoly mb'an-tane'e aña vaho hampikorovoheko am-pibara an-tane'e ao.

⁸ Nibalik' amy zao t'i Rab'sakè, le zoe'e nialy amy Libnà* ty mpanjaka' i Asore; toe jinanji'e ty fienga'e i Lakise, ⁹ ie jinanjiñe ty amy Tir'hakà† mpanjaka' i Kose ty hoe: Ingo fa niavota'e hialy, aa le nañitrife'e irake indraiike t'i Kezkià nanao ty hoe: ¹⁰ Ty hoe ty ho enta'o my Kezkià, mpanjaka' Iehodà: Ko ado'o hamañahy azo i Andrianañahare iatoa'oy, hanao ty hoe; Tsy hatolotse am-pità' i mpanjaka' i Asorey t'Ierosalaime. ¹¹ Toe jinanji'o i nanoem-panjaka' i Asore ze hene fifeheañey—fonga nimongore'e; aa vaho havotsotse rehe?

¹² Hera namotsotse o nandrotsahan-droaekoo o 'ndraharem-pifeheañeo, i Gozane, i Karane, i Retsefe, vaho o ana' i Edene nte Telasàreo?

¹³ Aia ty mpanjaka' i Kamate, ty mpanjaka' i Arpade, ty mpanjaka' i rova' i Sefarvaine, ty a i Hena, naho Ivà? ¹⁴ Rinambe' i Kezkià i taratasy boak' am-pità' i irake reiy, le vinaki'e;

* **19:8** Libnà: hafotiañe † **19:9** Tir'hakà; mpandohy, mpitsikarake

le nionjoñe mb' añ'anjomba' IEHOVÀ mb'eo t'i Kezkià, vaho vinela'e añatrefa' IEHOVÀ. ¹⁵ Le nihalaly amy IEHOVÀ t'i Kezkià ami'ty hoe: O ry IEHOVÀ, Andrianañahare' Israele, mpiambesatse añivo' o keròbeo, Ihe ro Andrianañahare, Ihe avao, amy ze kila fifehea' ty tane toy; Ihe ty namboatse i likerañey naho ty tane toy. ¹⁶ Manokilaña ravembia ry IEHOVÀ le janjiño, manokafa fihaino ry IEHOVÀ le vazohò, vaho haoño o enta' i Senakeribe nahitri'e hitera-tera i Andrianañahare veloñeio. ¹⁷ Vata'e to, ry IEHOVÀ te nampangoakoahé' o mpanjaka' i Asoreo o fifeheañeo naho o tane'eo; ¹⁸ naho nafetsa' iareo añ'afo ao o 'ndrahare' iareoo (o tsy Andrianañahareo, fa satam-pità' ondaty, hatae naho vato) vaho rinotsa' iereo. ¹⁹ Ie amy zao, ry IEHOVÀ Andrianañahare'ay, Ehe rombaho ampità'e zahay hahafohina' ze hene fifehea' ty tane toy te Ihe ry IEHOVÀ ro Andrianañahare, Ihe avao.

²⁰ Nahitri' Iesaià, ana' i Amotse amy Kezkià, ty hoe: Hoe t'IEHOVÀ Andrianañahare' Israele: Kanao nihalalia'o amako i Senakeribe mpanjaka' i Asorey, le tsinanoko. ²¹ Hoe ty tsara nafè' IEHOVÀ ama'e: Malaim-bintañe azo ty anak' ampela' i Tsione naho itohafa'e an-titse; mikofidoha ama'o ty anak' ampela' Ierosalaime. ²² Ia ty ninjè'o naho nonjira'o? Ia o nipoñafa'o feo naho niandrandra'o maso am-pirengevohaño ha-tretrè'o i Masi' Israeley! ²³ O ìra'oo ty nañinjea'o i Talè naho nanao ty hoe, Amo saretekoo ty añamboneako andigiligi' o haboaño, pak'antsifitsifi' i Lebanone aña; firaeko ty abo amo mendorave'eo, ty soa fijoboña amo tali'eo; izil-

ihako i fipalira'e lavitse ama'ey, i ala'e loho matahetsey. ²⁴ Nihaly vovon-draho naho ninondranon' ambahiny, vaho nimaiheko an-dela-tomboko o hene saka' i Mitsraimeo. ²⁵ Tsy jinanji'o hao? fa haehae te nanoeko? sinafiriko taolo aña, naho nampifetsahako henanekeo, eka fa fonitse, te havali'o ho votrem-piantoaña o rova fatratseo, ²⁶ le salatse naho malovilovy o mpimone'e nitomoreño, ie hoe rongoña ankivok' ao naho ahitse maindoña, manahake ty boka ambone' kivoho eo vaho ampemba pikole'e ie mbe tsy bey. ²⁷ Fe apotako ty fiongaha'o naho ty fitoboha'o, ty fiakara'o naho ty fizil-ih'a'o vaho o fitroña'o amakoo. ²⁸ Aa kanao itreña'o, vaho niheo an-tsofiko ao ty fitoabora'o, le hatsatoko an-doak' oro'o ao ty porengoko naho ami'ty montsili'o ao ty laboridiko; vaho hampipolieko amy lalaña nimba'o mb' etoiy. ²⁹ Inao ty ho viloña hahafohina' areo zay: Ho kamae' areo ze mitiry ho asa'e ami'ty taoña toy, le ze mijirik' ama'e ami'ty taom-paha roe; le mitongisa ami'ty taom-pahatelo, mambolea antanem-bahe vaho kamao o voa'eo. ³⁰ Mbe hamahatse mañambane naho hamoa mañambone ty sehangan' anjomba' Iehoda; ³¹ fa hiavotse am' Ierosalaime ty sengaha'e, naho boak' ankabo'a' i Tsione ao o nahafipoliotseo. Hano'e ty fahimbaña' IEHOVÀ i Màroy zay. ³² Aa le hoe ty tsara' IEHOVÀ amy mpanjaka' i Asorey: T'ie tsy himoak' an-drova atoy, tsy hañiririña'e ana-pale, tsy hiheova'e aolo'e ey reketse fikalaña, vaho tsy haobo'e ama'e ty tambohom-panameaña. ³³ Amy lalaña nigodaña'e mb' etoa ty himpolia'e

añe fa tsy hifoak' ami' ty rova toy, hoe t'IEHOVÀ.
³⁴ Toe harovako ty rova toy, ho rombaheko ho Ahiko naho ho a i Davide mpitoroko. ³⁵ Ie amy haleñey, nimb'eo ty anjeli' IEHOVÀ nanjevoñe ty rai-hetse-tsi-valo-ale-tsi-lime-arivo an-tobe' o nte-Asoreo. Ie mañampitso ondatio le nizoeñe t'ie fonga lolo. ³⁶ Nienga amy zao t'i Senakeribe, mpanjaka' i Asore, nimpoly, vaho nimoneñe e Nineve ao. ³⁷ Ie nitalaho añ' anjomba' i Nisroke, 'ndrahare'e ao, le nanjevoñe aze am-pibara ty ana'e Adrameleke naho i Saretsere vaho nipolititse mb'an-tane Ararate añe. Nandimbe aze t'i Esarsadone, ana'e.

20

¹ Ie amy andro rezay, natindry fa heta'e t'i Kezkià, le nimb' ama'e mb'eo t'iesaià, ana' i Amotse, le nanoe'e ty hoe: Hoe ty nafè' IEHOVÀ: Hajario ty anjomba'o fa hihomake, tsy ho veloñe. ² Nampitolihe'e mb'an-drindriñe ty añ'ambone'e, vaho nihalaly amy IEHOVÀ ami'ty hoe. ³ Midrakadrakak' ama'o ry IEHOVÀ, tiaho hey t'ie nañavelo añ' atrefa'o an-kavañonañe naho an-troke vantañe vaho nanao ty hasoa am-pivazohoa'o. Le nangololoike ty rovetse t'i Kezkià. ⁴ Aa ie mbe tsy anteñateña' i kiririsay t'iesaià, le niheo ama'e ty tsara' IEHOVÀ, ami'ty hoe: ⁵ Mibaliha indraike le saontsio t'i Kezkià mpifehe ondatikoo, Hoe ty nafè' IEHOVÀ, Andrianañahare' i Davide rae'o, Tsinanoko i halali'oy, fa nitreako o ranom-pihaino'oo, inao te ho jangañeko, Mionjona mb' añanjomba' IEHOVÀ mb'eo ami'ty andro fahatelo. ⁶ Le

ho tovoñako taoñe folo-lime amby o andro'oo naho havotsoko am-pità' i mpanjaka' i Asorey, ihe naho ty rova toy, vaho harovako ho Ahy naho ho a i Davide, mpitorokoy, ty rova toy. ⁷ Le hoe t'Iesaià, Angalao garaton-tsakoa. Aa le nangalake le nabatra' iereo amy honay le nisotrake re. ⁸ Le hoe t'i Kezkià am' Iesaià, Ino ty ho viloñe te hampijangañe ahy t'IEHOVÀ, naho himoak' añ' anjomba' IEHOVÀ ao raho te herone? ⁹ Le hoe t'Iesaià, Zao ty viloñe ho azo'o am' IEHOVÀ, te hanoe' IEHOVÀ i tsinara'ey: ke hionjo miaolo fange'e folo i talinjoy, he hibalike fange folo, akore? ¹⁰ Le hoe ty nato'i' i Kezkià, Raha maivañe ty hizotsoa' i talinjoy fange'e folo: Aiy! ampibaliho fange folo i talinjoy. ¹¹ Aa le kinanji' Iesaià t'IEHOVÀ, le nahere'e ami' ty fange folo nizotsoa'e amy tarehem-pamatarañ' andro i Ahkazeo i talinjoy.

¹² Ie henane zay, nañitrike taratasy naho ravoravo amy Kezkià t'i Berodake-baladane, ana' i Baladane, mpanjaka' i Bavele; fa jinanji'e te natindry t'i Kezkià. ¹³ Nihaoñe' i Kezkià iereo, le fonga nitoroa'e o am-pañajam-bara'eo, o volafotio, naho o volamenao, naho o raha mafirio, naho o solike sarotseo naho i anjombam-pikalaña'ey, vaho ze nitendrek' am-panontonam-bara'e ao; ndra loli'e amy anjomba'ey tsy napo'e, ndra amy fifehea'e iabiy, ze tsy natoro' i Kezkià iereo. ¹⁴ Pok' amy mpanjakay amy zao t'Iesaià mpitoky, le nanao'e ty hoe: Ino ty enta' indaty rey, naho boak' aia iereo te nivotrak' ama'o? Le hoe t'i Kezkià, toe boake tsietoitane aña iereo, hirike Bavele ao. ¹⁵ Le hoe re: Ino ty nioni' iereo

añ'anjomba' o ao? Le hoe ty natoï' i Kezkià, Hene niisa' iereo ze an-trañoko ao, tsy eo ty napoko tsy natoroko. ¹⁶ Le hoe t'Iesaià amy Kezkià, Janjiño ty tsara' IEHOVÀ. ¹⁷ Inao! ho avy ty andro te fonga hendeseñe mb'e Bavele mb'eo o añ' anjomba'oo, naho ze vinandron-droae' o pak' androany; tsy eo ty hapoke, hoe t'IEHOVÀ. ¹⁸ Le haneseañe añe o tariratse hiboak' ama'oo, o hasama'oo, ho mpiatrak' añ' anjombam-panjaka' i Bavele ao. ¹⁹ Le hoe t'i Kezkià am' Iesaià, Soa i tsara' IEHOVÀ tinaro'oy. Ie natao'e ty hoe: Aa tsy ho soa zay! te fierañerañe naho hatò ty ho amo androkoo? ²⁰ Aa naho o fitoloña' i Kezkià ila'eo, i haozara'ey, vaho ie namboatse ty antara naho zoho nampom-ba'e rano mb' an-drova ao; tsy misokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Iehodaoy hao? ²¹ Nitrao-piròtse aman-droae'e t'i Kezkià; nandimbe aze nifehe t'i Menasè, ana'e.

21

¹ Folo-tao-ro'amby t'i Menasè te namototse nifeleke vaho nifehe limampolo-taoñe lime amby e Ierosalaime ao; i Kefezobà ty tahinandrene'e. ² Nanao haratiañe am-pivazohoa' IEHOVÀ re, manahake ty haloloa' o kilakila' ondaty rinoa' IEHOVÀ aolo' o ana' Israeleo. ³ Amy te namboare'e indraike o toets' abo rinotsandrae'e Kezkiào; le nampitroare'e kitrely t'i Baale, naho nandranjie'e hazomanga manahake ty nanoe' i Akabe mpanjaka' Israele; le fonga nitalahoa'e o valobohòn-dikerañe vaho nitoroña'e. ⁴ Nandranjie'e kitrely añ'anjomba' IEHOVÀ, ie nanoe' IEHOVÀ ty hoe: E Ierosalaime

ao ty hampipohako ty añarako. ⁵ Namboara'e kitrely i valobohòn-dikerañe iabiy, an-kiririsa roe' i anjomba' IEHOVÀ eo. ⁶ Nampirangae'e añ'afo i ana-dahi'ey, naho nañorik' andro, naho namoreke, naho nitrobo angatse vaho nitoloñe amo jinio; halò-tsereke ty nanoe'e am-piva-zohoa' IEHOVÀ eo, hiviñera'e. ⁷ Natroa'e i hazomanga rinanji'e ho a i Aserày, amy anjomba nanoe' IEHOVÀ amy Davide naho amy Selomò, ana'ey, ty hoe, Ami'ty anjomba toy naho e Ierosalaime jinoboko amo hene fifokoa' Israeleo ty hampipohako ty añarako ho nainai'e donia; ⁸ le tsy hampirerererèko hienga i tane natoloko an-droae' iareoy o fandia' Israeleo naho ambena' iareo hanoeñe ze hene nandiliako vaho i Hake iaby linili' i Mosè mpitorokoy. ⁹ F'ie tsy hinao' iereo, le tinao' i Menasè hanao haloloañe mandikoatse o fifeheañe rinotsa' IEHOVÀ añatrefa' o ana' Israeleoo. ¹⁰ Le nitsara añamo mpitoky mpitoro'eo t'IEHOVÀ, nanao ty hoe, ¹¹ Kanao nanoe' i Menasè o haloloañe zao naho nitolon-katserehañe mandikoatse ty nanoe' o nte-Amore taolo'eo vaho nampanaña'e tahiñe Iehoda amo hazomanga'eo; ¹² le hoe ty nafè' IEHOVÀ, Andrianañahare Israele, Akore ty hankañe hafetsako am' Ierosalaime naho am' Iehodà kanao hiñiñiñiñe an-dravembia'e roe ze mahajanjiñe. ¹³ Ho kazazaheko am' Ierosalaime ty tali' i Somerone naho ty vato-polòmbi' ty anjomba' i Akabe, vaho ho faopaoheko manahake ty famaoha' ondaty ty finga'e t'Ierosalaime, ie faopaohe'e naho ababo'e. ¹⁴ Le haforintseko ty sehanga' i lovakoy, naho ha-

toloko ampità' o rafelahi' iareo; vaho ho fitsindrohañe naho fikopaha' o fonga rafelahi'eo, ¹⁵ ty amo haratiañe nanoe' iereo ampahatreavakoo, ie nikaike ty habosehako boak' amy andro niavotan-droae' iareo i Mitsraimey pak' androany. ¹⁶ Mbore nampidoandoandio maliñe t'i Menasè ampara' te natsafe'e boak' an-tsarira'e pak'an-tondohà'e t'Ierosalaime, ho tovo' ty hakeo'e nampanañe'e tahiñe t'Iehodà, i nanao'e haloloañe am-pivazohoa' IEHOVÀ. ¹⁷ Aa naho o fitoloña' i Menasè ila'eo, o nanoe'e iabio vaho i hakeo nanoe'ey, tsy fa sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Iehodaoy hao? ¹⁸ Nitrao-piròtse aman-droae'e t'i Menasè, naho nalentek' an-kiririsan' anjomba'e an-golobo' i Ozià ao, vaho nandimbe aze nifehe t'i Amone ana'e. ¹⁹ Roapolo-taone ro' amby t'i Amone te niorotse nifeleke, vaho nifehe roe toañe e Ierosalaime ao. I Mesolemetee, ana' i Karotse nte-Iotebà, ty tahinandrene'e. ²⁰ Nanao haratiañe ampivazohoa' IEHOVÀ re manahake i Menasè rae'ey. ²¹ Le fonga nañaveloa'e ty fañaveloan-drae'e, naho nitoroñe o hazomanga nitoroñen-drae'eo vaho nitalahoa'e. ²² Naforintse'e t'IEHOVÀ Andrianañaharen-droae'e vaho tsy nañaveloe'e ty lala' IEHOVÀ. ²³ Nikililia' o mpitoro' i Amoneo vaho zinevo' iareo añ'anjomba'e ao. ²⁴ Vinono' ondati' i taneio amy zao ondaty nikinia i Amone mpanjakao le nanoe' ondati' i taneio mpanjaka t'Iosia, ana'e, handimbe aze. ²⁵ Aa naho o fitoloñañe nanoe' i Amone ila'eo, tsy fa sinokits' amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Iehodaoy

hao? ²⁶ Nalentek' an-kibori'e an-golobo' i Ozà ao re vaho nandimbe aze nifehe t'Iosia* ana'e.

22

¹ Valo taoñe t'Iosia te namototse nifeleke, vaho nifehe telopolo taoñe raik' amby e Ierosalaime ao. Iedidae*, anak' ampela' i Adaià† nte-Bots'kate‡, ty tahinan-drene'e. ² Nanao soa am-pivazohoa' IEHOVÀ re naho nañavelo antsata' i Davide rae'e vaho tsy nitsile mb'ankavana ndra mb'ankavia. ³ Ie amy taompaha-folo-valo-ambi' Iosia mpanjakay, le nampihitrife' i mpanjakay t'i Safane§, ana' i Atsaliaho* ana' i Mesolame† mpanokitse mb' añ' anjomba' IEHOVÀ mb'eo, ami'ty hoe: ⁴ Akia mb'amy Kilkià‡ mpisoroñe hamolily o volafoty fa nasese añ'anjomba' IEHOVÀo, o natonto' o mpañambindalambeio am' ondatioo; ⁵ le ampanesefo ampità' o mpanao i fitoloñañeio, amo mpisary i anjomba' IEHOVÀio; le hatolo' iereo amo mpifanehak' añ' anjomba' IEHOVÀo hamboareñe o vaki-vaky amy anjombaio; ⁶ amo mpandranjio, naho amo mpamboatseo naho amo mpandranjy vato naho hiviliañe hatae naho vato pinèke hampisomontieñe i anjombay, ⁷ vaho tsy ampivolilieñe o tolorañe i drala am-pitañeio, amy te matoe ty fitoloña' iareo. ⁸ Le hoe t'i Kilkià, mpisoroñe,

* **21:26** Iosia: ty afo' IEHOVÀ * **22:1** Iedidà: ikokoañe
 † **22:1** Adaià: ty valolombelo' IEHOVÀ ‡ **22:1** Bots'kate:
 tambohomboho an-tane mira § **22:3** Safane: bitro; valavo;
 soñi' iareo * **22:3** Atsaliaho: marine IEHOVÀ † **22:3**
 Mesolame: Mpiana'e; mpampilongo; ; ‡ **22:4** Kilkià: anjarako
 t'i Andrianañahare

amy Safane, mpanokitse; Nitreako añ' anjomba' IEHOVÀ ao ty boke Hake. Le natolo' i Kilkià amy Safane, vaho vinaki'e. ⁹ Nimb' amy mpanjakay mb'eo t'i Safane mpanokitse vaho nahere'e amy mpanjakay ty saontsy manao ty hoe: Fa natonto' o mpitoroñeo o drala niisak' añ' anjombao vaho natolo' iereo am-pità' o mpitoloñe misary ty anjomba' IEHOVÀO; ¹⁰ le tinaro' i Safane amy mpanjakay ty hoe: Nanese boke amako t'i Kilkià mpisoroñe. Aa le nivakie' i Safane añatrefa' i mpanjakay.

¹¹ Ie jinanjì' i mpanjakay ty enta' i boke Hakey, le rinia'e o saro'eo; ¹² le linili' i mpanjakay t'i Kilkià mpisoroñe, naho i Akikame§, ana' i Safane naho i Akbore* ana' i Mikaià† naho i Safane mpanokitse vaho i Asaià‡ mpitoro' i mpanjakay ami'ty hoe: ¹³ Akia, añontaneo am'IEHOVÀ ho ahy naho ondatio naho Iehoda iaby o tsara' i boke nioniñeio, fa akore ty haviñera' IEHOVÀ misolebotse amantika, ie tsy hinaon-droaen-tika o tsara ami'ty boke toio; hera fonga hanoe'e aman-tikañe o sinokitseo. ¹⁴ Aa le nimoak' amy Koldà§ mpitoky ampela, vali' i Salome*, ana' i Tikvâ†, ana' i Karkase‡ mpañambin-tsikiñe, mpimoneñe e Ierosalaime an-kibohom-panokiram-boke ao, t'i Kilkià mpisoroñe naho i Akikame, naho i Akbore naho

§ 22:12 Akikame: rahalahy mpamale fate * 22:12 Akbore: valavo; vonotroboke † 22:12 Mikaià: (Mikà) rarake; mireke ‡ 22:12 Asaià: namboaren'Añahare § 22:14 Koldà: ty voatse toy * 22:14 Salome: fonitse, heneke; tea-vintañe † 22:14 Tikvâ: fitamàñe; taly bory; fivory ‡ 22:14 Karkase: habosehañe

i Safane vaho i Asaià, le nifañaonē ama'e.
¹⁵ Le hoe re am' iereo, Hoe t'IEHOVÀ Andri-
 anañahare' Israele, Saontsio indaty nañirak'
 anahareo amakoy, ¹⁶ Hoe ty tsara' IEHOVÀ:
 Mahaoniña te hametsahako hankàñe ty toetse
 toy naho o mpimoneñe ama'eo; toe ze hene
 enta' i boke' vinaki' i mpanjaka' Iehoday;
¹⁷ amy te nafortitse' iereo raho naho nañenga
 aman-drahare ila'e, hanigike ty haviñerako amo
 satam-pità' iareoo; aa le hisolebotse ami'ty toetse
 toy ty haviñerako vaho tsy hakipeke. ¹⁸ Fe
 hoe ty ho saontsieñe amy mpanjaka' Iehoda
 nañirak' anahareo hañontane amy IEHOVÀy:
 Hoe t'IEHOVÀ, Andrianañahare' Israele: ty amo
 tsara inanji'oo, ¹⁹ kanao mitrotrotro ty arofo'o
 naho nireke añatrefa' IEHOVÀ, ie jinanji'o i vino-
 lako ami' ty toetse toiy naho amo mpimone'eo,
 t'ie ho fatra naho fatse, vaho te rinia'o o saro'oo
 vaho nirovetse añatrefako; le toe tsinanoko
 rehe, hoe t'IEHOVÀ. ²⁰ Aa le oniño te hatontoko
 aman-droae'o rehe, le hambineñe an-kibori'o
 ao an-kanintsiñe, vaho tsy ho isam-pihaino'o
 ty hankàñe hafetsako ami'ty toetse toy. Aa le
 nahere' iereo amy mpanjakay i entañe zay.

23

¹ Nampañitrike i mpanjakay, le natontoñ'
 ama'e ze hene androanavi' Iehoda naho Ieros-
 alaimeo. ² Le nionjomb' añ' anjomba' IEHOVÀ
 mb'eo i mpanjakay rekets' ondati' Iehoda iabio
 naho ze fonga mpimone' Ierosalaime naho mp-
 isoroñe naho mpitoky, naho ze kila ondaty,

ty kede naho ty bey, vaho hene vinaki'e an-dravembia' iareo ze tsara amy bokem-pañina nitendrek' añ' anjomba' IEHOVÀy. ³ Nijohañe ami'ty fahañe eo i mpanjakay naho nifañina añatrefa' IEHOVÀ, t'ie hañavelo am-pañorihan'e IEHOVÀ naho hiambeñe o lili'eo naho o taro'eo vaho o fañe'eo añ' ampon' arofo naho an-kaliforam-pañova, hahatafetera'e o tsara' i fañina sinokitse amy bokeio; le niantofa' o fonga ondatio i fañinay.

⁴ Linili' i mpanjakay amy zao t'i Kilkià mpisoroñe naho o mpisoroñe am-pirimboñañe faha-roe naho o mpitan-dalambeio, ty hañakara' iareo an-kivoho' IEHOVÀ ze fanake nanoeñe amy Baale naho an-tsamosampo naho amy valobohòn-dikerañey; le niforototoe'e alafe' Ierosalaime an-kivo' i Kidrone ao vaho nendese'e mb'e Betele aña ty laveno'e. ⁵ Nafotsa'e iaby o mpisorom-pahasive noriza' o mpanjaka' Iehodao hañenga amy ze toets' abo amo rova' Iehodào, naho amo toetse mañohoke Ierosalaimeo; le o nañenga amy Baale, amy àndroy, amy volañey, amo vasiañe mifamorohotseo, vaho amy valobohòn-dikerañeio. ⁶ Naaka'e añ' anjomba' IEHOVÀ mb' alafe' Ierosalaime mb'eo, mb'an toraha' i Kidrone y naho Aserào naho finorototo'e an-toraha' i Kidrone ey naho dinemodemo'e ho bo vaho nafitse'e amo kibori' o ana' ondatio i debokey. ⁷ Narotsa'e o kibohomborololo* añ'ila' i anjomba' IEHOVÀy amy fanenoñan-drakemba o tèmèn' Aseràoy. ⁸ Fonga nakare'e amo rova' Iehodao o mpisoroñe naho

* **23:7** Borololo: lahy mpipay lahy hiharoa'e

nileore'e o toets' abo nañemboha' o mpisoroñeo mifototse e Geba pake Beeresebà vaho narotsa'e o toets' abo am-pimoahañe i lalambei' Iehosaò bein-tanañeio, am-pitàn-kavia an-dalambei' i rovaio. ⁹ ie amy zao tsy nionjom-b' amy kitreli' IEHOVÀ e Ierosalaimy aña o mpisoron-toets'aboo, f'ie nitrao-pikama mofo tsi-aman-dalivae amo rahalahi'eo. ¹⁰ Nileore'e ty Topete†, am-bavatane' i ana' i Hinomey‡, tsy hampirangà' ondaty añ'afo' i Moleke§ ao ty ana-dahi'e ndra ty anak' ampela'e. ¹¹ Nafaha'e o soavala noriza' o mpanjaka' Iehodao amy àndroy, am-pimoahañe añ' anjomba' IEHOVÀ, marine' ty efe' i Matanemeleke, vosie, am-pariparitse ey, vaho finorototo'e añ'afo o sareten' androo. ¹² Le narotsa' i mpanjakay i kitrely an-tafo' i efetse ambone' i Ahkaze namboare' o mpanjaka' Iehodaoy naho o kitreli' i Menasè niranjje'e an-kiririsa roe' i anjomba' IEHOVÀ eio le dinemodemo'e vaho nahifi'e an-torahan-Kidrone ao ty debo'e. ¹³ Le nileore' i mpanjakay o tamboho aolo' Ierosalaimy am-pitàn-kavanan-kaboan-kaleorañeo, i namboare' i Selomò mpanjaka' Israele amy Astorete, ty haloloa' o nte-Tsidoneo, naho amy Kemose, ty haloloa' o nte-Moabeo vaho amy Milkome, ty haloloa' o ana' i Amoneo. ¹⁴ Dinorodemo'e o saren-drahaoy naho finira'e o hazomangao, vaho natsafe'e taola' ondaty o toe'eo. ¹⁵ Le i kitrely e Beteley, naho i toets' abo' Iarovame namboare' i ana' i Nebate nampanan-

† 23:10 Tobete: langoro; mivalik' ama' ondaty ‡ 23:10 Hinome: heheke iereo!; o vara' iareoo § 23:10 Moleke: mpanjaka (samposampoe)

kakeo Israeley; fonga narotsa'e i kitreliy naho i toets' aboy, le finorototo'e i toets' aboy, naho dinemodemo'e ho deboke vaho hinotomomo'e i Aserày. ¹⁶ Ie nitolike t'losià, le niisa'e o kibory an-kaboañeio naho nampañitrife'e naho nakare'e amy kibory rey o taolañeo vaho finorototo'e ambone' i kitreliy handeora'e aze, hambañe amy tsara' IEHOVÀ tsinei' indatin' Añahare nikoike irezaiy. ¹⁷ Aa hoe re, Lona' ia o treakoo? Le hoe ondati' i rovaio ama'e: Kibori' indatin' Añahare niheo mb'etoa boak' Iehoda nitsey o raha anoe'o amy kitreli' i Beteleioy.* ¹⁸ Le hoe re: Adono; ko apo' areo ho tsiborè' ondaty o taola'eo. Aa le nado' iareo o taola'eo, rekets' o taola' i mpitoky boake Someroneio. ¹⁹ Nafaha' Iosià iaby o anjombantoets' abo an-drova' i Somerone namboare' o mpanjaka' Israeleo nampiviñetse IEHOVÀO, le hene nanoe'e am' iereo i nanoe'e e Beteley. ²⁰ Fonga zinevo'e ambone kitrely eo o mpisorontoets' abo tao naho noroa'e ambone' iereo ty taola' ondaty; vaho nimpoly mb'e Ierosalaime mb'eo. ²¹ Linili' i mpanjakay o hene ondatio, ami'ty hoe: Ambeno i fihelañ' ambone' IEHOVÀ Andrianañahare'oy, i sinokitse amy bokempañinaiy. ²² Aa le mboe lia'e tsy nanoeñe ty fihelañ' ambone manahake zay boak' añ'andro' o mpizaka nizaka Israeleo ndra amo andrompanjaka' Israeleo naho o mpanjaka' Iehodào; ²³ amy taom-paha-folo-valo' ambi' Iosià mpanjakay ty nañambenañe i fihelañ' ambone am' IEHOVÀ e Ierosalaime ao. ²⁴ Fonga nafaha' Iosià

* 23:17 Mp I 13:1-22, 31

ze mpandrombo angatse naho jiny naho terafime naho hazomanga vaho ze hene haloloañe nizoeñe an-tane' Iehoda naho e Ierosalaime ao hamente ty enta' i Hake sinokitse amy boke nioni' i Kilkià mpisoroñey añ'anjomba' IEHOVÀ aoiy.

²⁵ Le tsy eo ty nañirinkiriñe aze amy ze mpanjaka niaolo aze, ie nitolik' am' IEHOVÀ ankaampon' arofo naho an-kaliforam-pañova vaho an-kene haozara'e, ty amy Hà' i Mosey; ie tsy amam-panonjohy nitroatse nanahak' aze. ²⁶ Fe tsy nitolik' amy fifombo'e niforoforoy t'IEHOVÀ, amy haviñera'e nisolebotse am' Iehodà, ty amo fonga sigý nisigihe' i Menasè Azeo. ²⁷ Le hoe t'IEHOVÀ, hafahako am-pahatreavako t'Iehoda, manahake ty nañafahako Israele vaho hahifiko aña ty rova jinoboko toy naho i anjomba nataoko ty hoe: Ho ao i añarakoiy. ²⁸ Aa naho o fitoloña' Iosià ila'eo, o raha nanoe'e iabio, tsy fa sinokitse amy bokem-pamoliliaña o mpanjaka' Iehodaoy hao? ²⁹ Ie tañ' andro'e le nionjo haname ty mpanjaka' i Asore t'i Parò-Nekò† mpanjaka' i Mitsraime mb'an-tsaka Perate aña; nomb' ama'e mb'eo t'Ioase, mpanjaka, fe vata'e niisa'e le zinevo'e e Megidò aña. ³⁰ Nitakone' o mpitoro'eo an-tsarete i fañova'ey, nendese' iereo mb'e Ierosalaime mb'eo vaho nalentek' an-kibori'e ao. Rinambe ondati' i taneio t'Iehoakaze‡, ie ty noriza' iareo ho mpanjaka handimbe an-drae'e.

³¹ Roapolo-taone' telo' amby t'Iehoakaze te niorotse nifehe, le nifeleke telo volañe e Ieros-

† 23:29 Neko: kepeke ‡ 23:30 Iehoakaze: fanaña' IEHOVÀ

alaima ao; i Kamotale§, ana' Irm-meà* nte-Libnà, ty tahinan-drene'e. ³² Nanao haratiañe am-pivazohoa' IEHOVÀ re manahake o fonga satan-droae'eo. ³³ Le vinaho' i Parò-Neko e Ribà an-tane Kamate aña re, tsy hameleha'e t'Ierosalaime; le sinaze'e talenta zato volafoty naho talenta volamena raika i taney. ³⁴ Le nanoe' i Parò-Neko mpanjaka t'i Eliakime ana' Iosia handimbe an-drae'e Iosia naho novae'e ho Iehoiakime ty tahina'e naho nendese'e mb'e Mitsraime mb'eo t'Iehoakaze, vaho nihomake aña. ³⁵ Natolo' Iehoiakime amy Parò i volafoty naho volamenay, le nangalà'e haba i taney ty amy lili' i Parò; rinambe'e am' ondati' i taneio i volafoty naho volamenay, sambe ty amy vili-loha'ey, hanolotse aze amy Parò-Neko. ³⁶ Roapolo-taoñe lime amby t'Iehoiakime te niorotse nifehe; vaho nifeleke folo-taoñe raik' amby e Ierosalaime ao; i Zebidà†, ana' i Pedaià‡ nte-Romà§, ty tahinan-drene'e. ³⁷ Le nanao haratiañe am-pivazohoa' IEHOVÀ re manahake o satan-droae'eo.

24

¹ Nionjomb'eo tañ'andro'e t'i Nebokadnetsare*, le nimpitoro'e telo taoñe t'Iehoiakime; naho nivalike vaho niola'e, ² vaho nirahe' IEHOVÀ ama'e ty firimboñan-dahindefon-te-Kasdý, naho ty firimboña' o nte-Arameo naho

§ 23:31 Kamotale: ty talinjo' i hatrevoha'ey * 23:31 Ieremià: fañonjonañe i Talè † 23:36 Zebidà: tinolotse; manolotse ‡ 23:36 Pedaià: fijebaña' IEHOVÀ § 23:36 Romà: naonjoñe; mieraña; naforintseña * 24:1 Nebokadnetsare: fiñoñoñeon-jaka

ty firimboña' o nte-Moabeo, naho ty firimboña' o Ana' i Amoneo; nampihitriife'e am' Iehoda handrotsak' aze, ty amy tsara nafe' IEHOVÀ añamo mpitoro'e mpitokio. ³ Toe i lili' IEHOVÀy ty nivotraha' izay am' Iehoda, hanintake iareo tsy hahavazoho'e, ty amo hakeo' i Menasèò, naho o fitoloña'e iabio, ⁴ naho o lio-maliñe nampiorihe'eo, fa natsafe'e lio-maliñe t'Ierosalaime, ze tsy nimetea' IEHOVÀ hapoke. ⁵ Aa naho o fitoloña' Iehoiakime ila'eo, o nanoe'e iabio, tsy fa sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Iehodaoy hao? ⁶ Nitrao-piròtse amandroae'e ao t'Iehoiakime le nandimbe aze nifehe t'Iehoiakine† ana'e. ⁷ Le tsy nionjo boak' antane'e aña ka ty mpanjaka' i Mitsraime, amy te tinava' ty mpanjaka' i Bavele ze hene hanañampanjaka' i Mitsraime boak' an-Toraha' i Mitsraime pak' an-tSaka-Parate aña.

⁸ Ni-folo-taoñe valo' amby t'Iehoiakine te niorotse nifehe, le nifeleke e Ierosalaime ao telo-volañe. I Nekostà, ana' i Elnatane‡, nte-Ierosalaime, ty tahinan-drene'e. ⁹ Nanao haratiañe am-pivazohoa' IEHOVÀ re manahake o fonga satan-droae'eo. ¹⁰ Nionjomb'e Ierosalaime mb'eo henane zay o mpitoro' i Nebokadnetsare mpanjaka' i Baveleo, nañarikatoke i Rovay. ¹¹ Nivotrak' amy rovay t'i Nebokadnetsare mpanjaka' i Bavele ie fa nañarikatohe' o mpitoro'eo. ¹² Niavotse mb' amy mpanjaka' i Baveley t'Iehoiakine mpanjaka' Iehoda, ie naho i rene'e naho o mpitoro'eo naho o ana-

† 24:6 Iehoiakine: fanalanka' IA, i haozara'e ‡ 24:8 Elnatane: tolots'Añahare

dona'eo naho o mpifehe'eo; vaho ninday aze androhy an-taom-pifehea'e faha-valo ty mpanjaka' i Bavele. ¹³ Hene nakare'e o vara añ' anjomba' IEHOVÀo naho o vara añ' anjomba' i mpanjakaio, le songa pinatepate'e o fanake volamena tsinene' i Selomò mpanjaka' Israele an-kivoho' IEHOVÀo, ty amy tsara' IEHOVÀy. ¹⁴ Le nendese'e androhy mb'eo iaby t'Ierosalaime naho o roandria'eo naho o fanalolahi'eo, mpirohy rai-ale, vaho ze hene mpandranjy naho mpanefe, le tsy aman-konka'e naho tsy o rarake am' ondati' i taneio avao. ¹⁵ Aa le nendese'e androhy mb'e Bavele mb'eo t'Iehoiakine, naho nente'e ty rene' i mpanjakay naho o valim-panjakao naho o mpifehe'eo vaho o mpiaolo amy taneio boak' Ierosalaime sikala e Bavele añe androhy. ¹⁶ Le o fanalolahy iabio: fito arivo, naho o mpandranjio vaho o mpanefeo, arivo, songa naozatse nahafialy, sindre nasese' i mpanjaka' i Baveley androhy mb'e Bavele añe. ¹⁷ Nanoe' i mpanjaka' i Baveley mpanjaka t'i Matanià§, rahalahin-drae' i Iehoiakine handimbe aze vaho novae'e ho Tsidkià* ty tahina'e. ¹⁸ Roapolo taoñe raik' amby t'i Tsidkià te niorotse nifehe; le nifehe folo-taoñe raik' amby e Ierosalaime ao; i Hamotale, ana' Iiremeià nte-Libnà, ty tahinan-drene'e. ¹⁹ Nanao haratiañe am-pivazohoa' IEHOVÀ re, hambañe amy nanoe' Iehoiakime iabiy. ²⁰ Toe niatreatre Ierosalaime naho Iehoda ty haviñera' IEHOVÀ ampara' te rinoa'e boak' añ' atrefa'e eo. Toe niola amy mpanjaka' i Baveley t'i Tsidkià.

§ 24:17 Matanià: fampitama' IEHOVÀ * 24:17 Tsidkià; ty haton-jaka' IEHOVÀ

25

¹ Ie tamy taom-paha-sive' i fifehea'ey, amy andro faha-folo' i volam-paha-folo'ey te nivotrak' eo t'i Nebokadnetsare mpanjaka' i Bavele, ie naho o lahindefo'e iabio, haname Ierosalaime naho nitobe ama'e vaho nandranjy rafimpamofohañe niarikatok' aze. ² Le niarikatoheñe pak' amy taom-paha-folo-raik' ambi' i Tsidkiày i rovay. ³ Ie tamy andro faha-sive' i volam-pah' efatsey, lineveleve' ty hasalikoañe o androva, naho tsy ama' mahakama ondati' i taneio. ⁴ Niboroboñafeñe i rovay le fonga nipolititse amy haleñey o lahin-defoñeo nimb' amy lalañe añivo' ty kijoly roe marine' i golobom-panjakaiy mb'eo, f'ie natretrè' o nte-Kasdy nañarikatoke i rovaio te nomb' an-dala' i montoñey mb'eo. ⁵ Nihoridañe' o lahindefoñe nte-Kasdio i mpanjakay le nitrà' iereo amonto' Ierikoo ey; vaho fonga niparaitake ama'e o lahindefo'eo. ⁶ Aa le nasese' iareo amy mpanjaka' i Baveley e Riblà ao i mpanjakay, le zinaka'e. ⁷ Zinevo' iereo añatrefam-pihaino'e o ana-dahi' i Tsidkiào naho napoliti' iareo o fihaino' i Tsidkiào naho vinahotse torisike vaho nasese mb'e Bavele aña. ⁸ Ie amy androm-paha-fito' i volam-pahalimeiy, ty taom-paha-folo-sive' ambi' i Nebokadnetsare mpanjaka' i Bavele, le nivotrake e Ierosalaime ao t'i Nebozaradane, mpifehempiambeñe, mpitoro' i mpanjaka' i Baveley; ⁹ le finorototo'e ty anjomba' IEHOVÀ naho ty anjomba' i mpanjakay naho ze hene anjomba e Ierosalaime ao; fonga nampangotomomohe'e añ' afo ze anjomba' ondaty bey. ¹⁰ Le

rinotsa' o lahindefo nte-Kasdý nindre amy talem-piambeñeio o kijoli' Ierosalaime nañariary azeo.

¹¹ Hene nendese' i Nebozaradane an-drohy ze sehanga' ondaty amy rovay ao, naho ze nikapotrake, o nivalike mb'amy mpanjaka' i Baveleo, vaho o honkahonka' i valobohòkeio.

¹² Fe nenga' i talem-piambeñey o rarake amy taneio ho mpañalahalam-bahe vaho mpihare.

¹³ Dinemodemo' o nte-Kasdjo o fahañe torisike añ' anjomba' IEHOVÀo naho i sajoa torisike reketombo'e añ' anjomba' IEHOVÀy, vaho nente' iareo mb'e Bavele mb'eo i torisikey. ¹⁴ Nendeseñe añe ka o valañeo naho o endraendrao, o fampikipihañeo, naho o fingao, naho o fonga fanake torisike fitoroñaño.

¹⁵ Nendese' i talem-piambeñey añe o fañembohañeo naho o kovetao, ze raha volamena ty ami'ty volamena'e, naho ze volafoty ty ami'ty volafoti'e. ¹⁶ I fahañe roe rey, i sajoabei, naho o kalesy niranjie' i Selomò ho a i anjomba' IEHOVÀio; tsy nionin-danja ty torisike amo fanake iabio. ¹⁷ Folo kiho valo' amby ty haabo' ty fahañe raike, le tama'e i satro'e torisikey; telo kiho i satro'ey; tsingarakarake naho dagoa ty nañarikatoke i satro'ey, fonga torisike; nihambañe ama'e i fahañe faharoey naho i tsingarakara'ey.

¹⁸ Rinambe' i talem-pañambeñey t'i Seraia mpisorom-bey naho i Tsefania mpisorom-paharoe, naho ty mpitan-dalañe telo; ¹⁹ le rinambe'e ty vosi'e nanoeñe mpifehe' o lahindefoño, naho ondaty lime mpiatreke i mpanjakay nizoeñe an-drovaio naho i mpanoki' i mpiaolom-balobohòke mpikoike

ondati' i taneioy, reketse ty lahilahy enempolo am' ondati' i taney nitendrek' an-drovao. ²⁰ Nendese' i Nebozaradane talèm-piambefi iereo naho nasese'e mb'amy mpanjaka' i Baveley e Riblà ao, ²¹ vaho zinevo' i mpanjaka' i Baveley, zinama'e e Riblà an-tane' Kamate. Aa le nakarefi an-tane'e vaho nasese an-drohy afe t'Iehodà.

²² Aa ty am'ondaty nengafi an-tane' Iehodào, o napò' i Nebokadnetsare mpanjaka' i Baveleo, le nanoe'e ho mpifehe' iereo t'i Gedalià*, ana' i Akikame, ana' i Safane. ²³ Ie hene nahajanji fi o mpiaolo lahindefofi naho ondati'eo te nanoe' i mpanjaka' i Baveley mpifehe t'i Gedalià, le nimb' amy Gedalià e Mitspà mb'eo t'Ismaele, ana' i Netanià, naho Iohanane, ana' i Kareàke, naho i Seraià, ana' i Tankomete nte-Netofà, vaho Ia'azanià, ana' ty nte-Makà rekets' ondati' iereo. ²⁴ Le nifañina am' iereo t'i Gedalià naho am'ondati'eo, nanao ty hoe: Ko hembafi amo mpitoro' o nte-Kasdio; imonefi o taneo vaho toroño i mpanjaka' i Baveley, fa zay ty hahasoa anahareo. ²⁵ Fe ami'ty volam-paha-fito, le nimb'eo t'Ismaele, ana' i Netanià, ana' i Elisama tirim-panjaka rekets' ondaty folo le zinevo' iereo t'i Gedalià, vinono' iereo naho o nte-Iehoda naho nte-Kasdý nitraok' ama'e e Mitspào. ²⁶ Niongak' amy zao ondaty iabio, ty kede naho ty bey, naho o mpifehe lahindefofi nimb'e Mitsraime mb'eo amy t'ie nihembafi amo nte-Kasdio.

²⁷ Ie amy taom-paha-telopolo-fito' ambi' ty

* **25:22** Gedalià: Engeko t'i Andrianañahare

naha mpirohi' Iehoiakine mpanjaka' Iehoda, amy andro faha-roapolo-fito' ambi' i volampahafitoiy, te naonjo' Ivil-merodake mpanjaka' i Bavele amy taom-pamotoram-pifeleha'ey ty añambone' Iehoiakine mpanjaka Iehoda boak' am-porozò ao, ²⁸ le namere aze vaho napo'e ambone' o fiambesam-panjaka mpindre ama'e e Baveleo i fiambesa'ey. ²⁹ Sinolo'e o sikim-pandrohiza'eo, le nikama añ' atrefa' i mpanjakay nainai'e amo hene andro niveloma'eo. ³⁰ Le i fiveloma'ey, nampamahane' i mpanjakay aze ty anjara mifanoitoy, ty anjara boak' andro amo hene andro niveloma'eo.

Saontsin' Añahare
The Holy Bible in the Tandroy language of
Madagascar
La Sainte Bible en langue tandroy de Madagascar
Copyright © 2023 Steve Lellelid
Language: Tandroy (Malagasy, Tandroy-Mahafaly)

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2024-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 May 2024 from source files dated 3 May 2024

25d648f1-3cb3-5c21-a9e0-49038eca9d1c